

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ANUAL 2023

**privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat
(2020-2023)**

**Proiectul: Patrimoniul muzeal și memoria istorică:
cercetare, interpretare, prezentare**

Cifrul proiectului: 20.80009.0807.43

Prioritatea Strategică: Provocări societale

Conducătorul proiectului: dr.hab. ZABOLOTNAIA Lilia _____

Directorul organizației: dr. hab. SAVA Eugen _____

Consiliul științific: SÎRBU Livia _____

Chișinău 2024

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____
_____ 2024

RAPORT ANUAL 2023

**privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat
(2020-2023)**

**Proiectul: Patrimoniul muzeal și memoria istorică:
cercetare, interpretare, prezentare**

Cifra proiectului: 20.80009.0807.43

Prioritatea Strategică: Provocări societale

Conducătorul proiectului: dr.hab. ZABOLOTNAIA Lilia _____

Directorul organizației: dr. hab. SAVA Eugen _____

Consiliul științific: SÎRBU Livia _____

L.Ș.

Chișinău 2024

Cuprins

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs.....	3
2. Obiectivele etapei anuale	3
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale.....	3
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale.....	3
5. Rezultate obținute (descriere narativă)	11
6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații	13
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute	30
8. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului	30
9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului	30
10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului	34
11. Dificultățile în realizarea proiectului: financiare, organizatorice etc.	35
12. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice.....	36
13. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect.	49
14. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:	49
15. Teze de doctor susținute	50
16. Materializarea rezultatelor obținute în proiect	50
17. Informație suplimentară	50
18. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute	57
19. Recomandări, propuneri	60
Anexa 1B	61
Anexa 1C	62

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Stabilirea calității de valoare patrimonială pentru diverse categorii de bunuri culturale

2. Obiectivele etapei anuale

1. Cercetarea științifică și documentarea patrimoniului cultural muzeal;
2. Clasarea patrimoniului cultural muzeal: elaborarea și expertizarea dosarelor de clasare;
3. Digitizarea patrimoniului cultural muzeal și a arhivei de patrimoniu cultural a MNIM;
4. Valorificarea pieselor de patrimoniu publicului larg prin expunerea și vernisarea expozițiilor tematice temporare, atât în cadrul MNIM, cât și în afară (local și/sau internațional);
5. Delegații de documentare, stagii de cercetare; cercetări de teren (non-invazive și perieghetice)
6. Organizarea manifestărilor științifice;
7. Diseminarea și prezentarea rezultatelor științifice prin publicarea și participări la diferite foruri științifice;
8. Popularizarea patrimoniului cultural muzeal și promovarea educației non-formale în muzeu.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Identificarea patrimoniului cultural muzeal: documentare, reabilitare și restaurare;
2. Selectarea și valorificarea bunurilor de patrimoniu pentru digitizare;
3. Clasarea patrimoniului muzeal;
4. Elaborarea conceptelor, organizarea și vernisarea a 5 expozițiilor tematice temporare și 12 mini-expoziții din seria *Exponatul lunii* pentru familiarizarea publicului cu bogata colecție de patrimoniu muzeal;
5. Deplasări pentru stagii de cercetare și documentare în instituții științifice și academice din străinătate (arhive și biblioteci; cercetări de teren non-invazive și perieghetice).
6. Organizarea a 7 manifestări științifice;
7. Publicarea rezultatelor științifice în studii monografice și reviste de specialitate din țară și de peste hotare.
8. Prezentarea și promovarea noilor rezultate obținute în cadrul proiectului, participări la manifestări științifice naționale și internaționale; schimbul de experiență cu colegii din țară și peste hotare, stabilirea noilor relații instituționale științifice în vederea semnării ulterioare a contractelor de colaborare.
9. Diseminarea și prezentarea rezultatelor științifice cu privire la implementarea proiectului prin intermediul introducerii în circuitul științific sub diverse forme: monografii, culegeri, articole, teze ș.a., atât în reviste naționale, cât și internaționale acreditate și recunoscute

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Pe parcursul perioadei ianuarie-decembrie, anul 2023, 23 de cercetători, membrii ai Proiectului, au continuat realizare și finalizarea programului de cercetare și documentare a patrimoniului Muzeului Național de Istorie a Moldovei (în continuare MNIM), au efectuat

investigații arheologice, numismatice, documentarea obiectelor de artă în arhive, instituții științifice și muzeale din țară și din străinătate.

- 1. Au fost realizate documentări științifice** la Universitatea Lumière Lyon (M.Vasilache); Institutul German de Arheologie-Berlin, Departamentul Eurasia (D. Topal, I. Manzura, V. Iarmulski, L. Sîrbu); Universitatea Liberă din Berlin (V.Iarmulski), Universitatea A. Mickiewicz de la Poznan (V. Iarmulski); Archiwum Główne Akt Dawnych și Biblioteka Kórnicka din Polonia (L. Zabolotnaia).

A fost organizată o expediție arheologică la situl eneolitic de la Stolniceni-Edineț în parteneriat cu cercetătorii din Germania și Franța (M. Vasilache). Au fost preparate **80 de probe paleobotanice** (M.Vasilache) din situl eneolitic de la Stolniceni, r. Edineț și transmise pentru analiză la laboratorul de la Universitatea Lumière Lyon.

Cercetătorii au participat la alte trei șantiere arheologice, inclusiv, la două șantiere arheologice cu colective internaționale: la Slava Rusă, România (N. Mateevici) și Ivancea-Orhei (V. Iarmulski) și la un șantier arheologic național: la Cetatea Soroca (I.Tentiuc) în Republica Moldova.

Au fost reabilitate 20 de loturi de ceramică arheologică datate în perioada eneoliticului (mil. V-IV î. Hr.) și evul mediu, provenite din săpături arheologice realizate în anii 1950-1980 și primite în colecțiile MNIM de la fostul Muzeu de Arheologie al AȘM (M.Sîrbu, S. Covalenco, S. Bodean, I. Vlasenco, E. Mistreanu, I. Tentiuc, D. Topal, V. Bubulici, I. Manzura, L.Sirbu, N.Mateevici).

- 2. Pentru evidența patrimoniului național și dezvoltarea Bazei de date** digitale a MNIM cercetătorii au elaborat **757 de fișe analitice** pentru piese de patrimoniu arheologic și piese de patrimoniu istoric.
- 3. Pentru stabilirea statutului juridic al bunurilor** de patrimoniu cultural național mobil din colecțiile MNIM ca parte a patrimoniului cultural național, a fost continuată procedura de clasare a bunurilor culturale. **Au fost clasate 618 bunuri culturale (13 dosare)** care au fost expertizate și transmise spre examinare și aprobare la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor a Ministerului Culturii. **Au fost completate colecțiile** de patrimoniu ale MNIM cu **780 de exponate noi**, de arheologie și istorie, majoritatea acestea fiind susceptibile pentru clasare și includere în Fondul comun al Patrimoniului Național Mobil. **Au fost achiziționate în colecțiile MNIM** două piese de patrimoniu național de top: un tun de uncat, din fontă, din timpul domniei lui Ștefan cel Mare (de la Grinăuți-Moldova) și o barcă monoxilă din lemn din perioada medievală (de la Puhoceni). **Au fost restaurate 280** de piese de patrimoniu arheologic din colecțiile MNIM (monede, sigilii, unelte și arme din argint, bronz și plumb, vase ceramice).

- 4. Au fost organizate și desfășurate 7 manifestări științifice: 2 conferințe naționale cu participare internațională; 1 simpozion național cu participare internațională; 1 masă rotundă; 1 colocviu; 2 seminare științifico-practice naționale:**

Evenimentele științifice s-au desfășurat în format mixt cu posibilitatea participării în regim la distanță (online) și cu prezență fizică limitată:

1) Colocviul național „*Muzeul secolului XXI: între tradiționalism și modernitate*”, organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei, în data de 10 martie 2023, a reunit peste 40 de muzeografi din instituții muzeale din Republica Moldova și România. Au fost audiate șase comunicări de larg interes, 4 din țară și 2 peste hotare (33,3%), cu evidente

trimiteri la actualitatea imediată, care au provocat discuții aprinse. Discuțiile s-au axat pe câteva probleme importante: necesitatea autonomiei muzeelor în stabilirea prețului la intrare în muzeu, astfel încât costurile să reflecte cheltuielile asociate organizării expozițiilor și a taxelor serviciilor oferite de muzeu; dezvoltarea capacităților antreprenoriale ale administrației muzeelor; elaborarea Strategiei de marketing a muzeelor și necesitatea dezvoltării unui Program educațional în parteneriat cu Ministerul Educației. Participanții la manifestare au readus în discuție *Propunerea de politică publică privind modernizarea și eficientizarea activității muzeelor*, aprobată în 2012 și anulată în 2013, considerând că dacă această propunere ar fi fost implementată, muzeele din Republica Moldova ar fi fost astăzi la un alt nivel de dezvoltare și mai aproape de muzeele moderne ale Europei. În cadrul discuțiilor a fost creionat portretul unui manager de succes, s-a stabilit că în muzeele contemporane este nevoie de un management modern pentru a aplica strategii de marketing, pentru a îmbunătăți performanțele muzeului. Iar aplicarea antreprenorialului ca una din noile tendințe ale managementului muzeal ar putea diversifica sursele de finanțare, ar conduce la crearea de programe educaționale inovative, adaptate diferitor categorii de public.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/colocviul_national_muzeul_secolului_xi_intre_traditionalism_si_modernitate/

2) Masa rotundă **“Arheologul Emanuil RIKMAN – 100 de ani de la naștere”**, a fost organizat pe data de 13 aprilie 2023, de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în colaborare cu Universitatea de Stat din Moldova Agenția Națională Arheologică. Au participat 38 cercetători și muzeografi de la diverse instituții din Republica Moldova (Ministerul Culturii, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă, Agenția Națională Arheologică). Masa rotundă s-a axat pe analiza activității de cercetare a celebrului arheolog Emanuil Rikman. Au fost prezentate 4 comunicări de interes științific și cultural.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_arheologul_emanuil_rikman_100_de_anii_de_la_nastere/

3) **Al XVII-lea Simpozion de Heraldică**, a fost organizat la 27 aprilie 2023, în ziua când Republica Moldova își celebrează Drapelul de Stat și Stema de Stat, în incinta Muzeului Național de Istorie a Moldovei, și-a desfășurat ucrările cel de Al XVII-lea Simpozion de Heraldică, la care au participat cu prezența fizică și în regim online circa 30 de persoane. Organizat tradițional de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, în parteneriat cu Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei, de această dată simpozionul a fost dedicat aniversării a 10-a de la instituirea Cabinetului de Heraldică din cadrul Aparatului Președintelui Republicii Moldova. În cadrul lucrărilor au fost prezentate zece comunicări științifice, cinci vorbitori reprezentând Republica Moldova, doi România, doi Ucraina și unul Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”. 50% din raportori din Republica Moldova și 50% din strănătate. Toți vorbitorilor au abordat subiecte atingătoare de heraldică, sigilografie și de biografia unor personalități din domeniul științei și artei heraldice. În cadrul manifestării au fost prezentate expoziții *„Carte de heraldică*

craineană” și „Cu stemele la masă – în lume și acasă...”. Comunicările simpozionului urmează fi publicate în anuarul „Heraldica Moldaviae” (2024).

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvii_lea_simpozion_de_heraldica/

4) Seminarul științifico-practic „**Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova: Dialog științifico-cultural cu reprezentanții muzeelor locale din Republica Moldova**” dedicat Zilelor Europene ale Arheologiei (16-18 iunie 2023), organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în cooperare cu Ministerul Culturii și Agenția Națională Arheologică, S-a desfășurat pe 14 iunie 2023. Seminarul a întrunit 57 de participanți de la muzeele locale din Republica Moldova, au fost prezentate 5 comunicări și organizate discuții pe 7 ateliere.

Seminarul științifico-practic „Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova” :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți :: Muzeul Național de Istorie a Moldovei (nationalmuseum.md)

5) Conferința științifică națională cu participare internațională „**Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)**”, organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului, s-a desfășurat la 19 septembrie, 2023 Conferința a reunit peste 50 istorici, muzeografi, ziariști, specialiști în alte domenii (religie, învățământ, arhitectură, medicină, administrație, cultură), care au prezentat 26 de rapoarte din 4 țări – 15 % de peste hotare (România, Ucraina, Franța) și 85% din Republica Moldova. Comunicările participanților s-au remarcat prin diversitate tematică, noi abordări metodologice a problemei, studii interdisciplinare, materiale noi. O parte din comunicări au fost însoțite de prezentări grafice și fotografii. În cadrul evenimentului au fost abordate subiecte legate de rolul personalităților în istorie și contribuția lor în evoluția societății basarabene în secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea. Manifestarea organizată avea drept scop: a) de a introduce în circuitul științific rezultatele cercetărilor și de a promova patrimoniul muzeal; b) de a promova rezultatele cercetării colecțiilor Muzeului Național de Istorie a Moldovei, obținute pe parcursul anilor 2020-2023 în cadrul proiectului instituțional. Materialele conferinței urmează a fi publicate într-o culegere în format electronic până la sfârșitul anului 2023.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/

6) Seminarul științifico-practic “**Dialog științic-cultural cu reprezentanții instituțiilor de profil cu privire la evidența și administrarea colecțiilor arheologice și arhivei cercetărilor arheologice**”, a fost organizat de Muzeul de Istorie a Moldovei, în contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului, în data de 29 septembrie 2023. La lucrările Seminarului au participat 38 de cercetători, muzeografi și masteranzi în domeniu, de la 6 instituții de profil arheologic din Republica Moldova (Ministerul Culturii, Agenția Națională Arheologică, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Institutul Patrimoniului Cultural) și 5 muzeee locale. În

cadrul seminarului au fost dezbătute subiecte legate de administrarea patrimoniului arheologic mobil din cadrul muzeelor naționale și locale din Republica Moldova. În acest context au fost prezentate 8 comunicări. În rezultatul dezbaterilor, s-a constatat necesitatea imperioasă a reconfigurării politicilor de protejare și evidență a patrimoniului arheologic mobil din cadrul muzeelor naționale, instituționale și locale, prioritizării și intensificării activităților, inclusiv, a inventarierii, sistematizării și conservării patrimoniului arheologic mobil.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/seminar_stiintifico_practic_dialog_stiintifico_cultural_cu_reprezentantii_institutiilor_de_profil_cu_privire_la_evidenta_si_administrarea_colectiilor_arheologice_si_arhivei_cercetarilor_arheologice_2023/

7) În data de 26-27 octombrie 2023, la Muzeul Național de Istorie a Moldovei, s-a desfășurat conferința științifică cu participare internațională „*Istorie – Arheologie – Muzeologie, Ediția a XXXIII-a*” (în format mixt). Manifestarea a reunit peste 120 de specialiști din domeniul arheologiei, istoriei, muzeografiei, lingvisticii, politologiei și etnologiei din 10 țări: România, Ucraina, Polonia, Canada, Georgia, Azerbaidjan, Republica Moldova, Germania, Armenia și Kazahstan. În cadrul manifestării au fost prezentate 102 de rapoarte, 63 (sau 62%) cu prezența fizică și 39 (sau 28%) la distanță cu scopul de promovarea și valorificarea rezultatelor științifice la scară largă, identificarea noilor direcții în cercetare și instituirea unor noi colaborări cu instituții de profil din țară și de peste hotare. În lucrările conferinței au participat reprezentanții de la diferite instituții științifice, academice, universitare, muzeale (etc.) din străinătate (peste 48%) și locale (42%). Comunicările participanților s-au remarcat prin diversitatea tematică, noi abordări metodologice, studii interdisciplinare, materiale noi de arhivă, cercetare arheologice, numismatice și etnologice, fiind însoțite de prezentări ilustrative, grafice, foto, video etc. În cadrul desfășurării conferinței au fost prezentate 2 comunicări în plen (România și Franța), a fost lansată revista *Tyragetia* (vol. XVII, nr.2, 2023) și studiul monografic, realizat de Gheorghe Postic și Eugen Sava: „Așezări preistorice și antice târzii de Mereni” (Biblioteca *Tyragetia*, XXXVIII, Chișinău, 2023). Conferința a fost organizată în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „ Ion Creangă” din Chișinău și Academia de Științe a Moldovei.

Materialele aprobate în cadrul conferinței urmează a fi publicate în revista *Tyragetia* (vol. XVIII, 2024).

https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/

https://conferinte.stiu.md/search_events?value=Muzeul+Na%C8%9Bional+de+Istorie+a+Moldovei

<https://www.youtube.com/watch?v=H8-x2ue-KyM>

5. Au fost organizate și vernisate 10 expoziții muzeale tematice (naționale și internaționale) și 11 mini-expoziții din seria *Exponatul lunii*.

Expozițiile muzeale tematice:

1. **Chișinău: o istorie necunoscută, 12 ianuarie-1 iunie 2023.** Expoziția concepută și organizată de MNIM, a reunit un număr important de materiale documentare care ilustrează

trecutul istoric al Chișinăului. Absolute majoritatea a acestora materiale fac parte din colecțiile MNIM și constituie un adevărat tezaur istorico-cultural ce permite reconstituirea obiectivă a trecutului urbei. Scoase la lumina în urma cercetărilor arheologice din ultimele decenii, acestea pun în valoare aspect necunoscute ale istoriei, culturii, demografiei, relațiilor sociale, economice și politice ale Chișinăului din toate timpurile, începând cu vremurile preistorice, trecând prin perioada antică și medieval și ajungând la perioada premodernă

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/chisinau_o_istorie_necunoscuta_2023_expozitie_dedicata_zilei_culturii_nationale/

2. *Arheologul Emanuil Rikman - 100 de ani de la naștere*”, 13 aprilie-24 mai 2023.

Expoziția, concepută și organizată de MNIM, avea drept scopul de comemorarea și omagierea savantului Emanuil Rikman prin expunerea spre vizualizarea publicului larg a unor materiale documentare legate de activitatea fructuoasă a regretatului cercetător și pedagog. Expoziția a cuprins 2 tipuri de exponate: materialele documentare referitoare la personalitatea lui Emanuil Rikman și diverse piese arheologice descoperite de Emanuil Rikman, păstrate în prezent în fondurile patrimoniale ale MNIM.

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/arheologul_emanuil_rikman_100_de_anide_la_nastere_13_aprilie_24_mai_2023/

3. Expoziția tematică: *Cu stemele la masă în lume și acasă*, 2 aprilie- 12 mai 2023, dedicată 10 de ani de la crearea Comisiei Naționale de Heraldică pe lângă președintele Republicii Moldova. Scopul expoziției: promovarea ideilor de utilizare a însemnelor heraldice în viața cotidiană prin prisma obiectelor care nu sunt neapărat solemne, de sărbătoare, exclusive. Exemplificarea s-a făcut pe obiecte mai ales din țările europene cu tradiție heraldică (Olanda, Germania, Austria, Cehia, Ungaria, Ucraina, Bulgaria, Franța, Belgia, Spania, Italia etc.), dar și de pe alte continente. Grosul pieselor din expoziție, provenind din colecția Cabinetului de heraldică și colecția personală Silviu Andrieș-Tabac, a fost reprezentat de veselă diversă – farfurii, farfurioare, tăvi, halbe, căni, cești, ceșcuțe, pahare, bomboniere, lingurițe, suporturi, cutii de ceai, cutii de prăjituri și altele – diluată cu obiecte decorative de masă, de raft sau de perete, care întregesc ansamblul unei bucătării, sufragerii, cafenele, berării, restaurant etc. Din această asociere a tacâmurilor banale cu armele heraldice solemne a răzbătut o căldură plăcută, în același timp accesibilă și aleasă, care creează o atmosferă a vieții bune.

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/cu_stemele_la_masa_in_lume_si_acasa/

4. Expoziția *Academicianul Alexei Șciusev. Viața și Opera 150 ani de la naștere*, 28 septembrie – 15 octombrie 2023, dedicată Zilelor Europene ale Patrimoniului, ste concepută ca un omagiu adus renumitului arhitect și academician cu prilejul celor 150 ani de la naștere. Cuprinde circa 150 de piese muzeale din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei: opere de artă, fotografii, documente, cărți, piese de numismatică și filatelie, alte relicve menite să reconstituie pagini inedite din viața și activitatea celebrului arhitect. Expoziția a fost deschisă în holul de la etaj.

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/academicianul_alexei_sciusev_viata_si_opera_150_anide_la_nastere_2023_dedicata_zilelor_europene_ale_patrimoniului/

5. Expoziția 30 de ani ai leului moldovenesc, 25-30 noiembrie 2023, organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în parteneriat cu Banca Națională a Moldovei. Pentru a crea publicului larg o imagine cât mai amplă referitoare la istoria introducerii leului, în expoziție vor fi prezentate o serie de materiale premergătoare reformei monetare, materiale care reflectă procesul de concepere și realizare a banilor provizorii, piese numismatice aflate în circulație, precum și monede comemorative emise de Banca Națională a Moldovei. Expoziția a fost deschisă în holul de la etaj.

[https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/30 de ani ai leului moldovenesc 2023 organizatori muzeul national de istorie a moldovei banca nationala a moldovei/](https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/30-de-ani-ai-leului-moldovenesc-2023-organizatori-muzeul-national-de-istorie-a-moldovei-banca-nationala-a-moldovei/)

6. Expoziția Dacia. Ultima frontieră a romanității (27 octombrie 2022-martie 2023) este cea mai mare expoziție sintetică dedicată civilizației geților și dacilor, organizată printr-un efort a 45 instituții muzeale din România și Republica Moldova. Proiect coordonat de Muzeul Național de Istorie a României;

[https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia_ultima_frontiera_a_romanitatii/](https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia-ultima-frontiera-a-romanitatii/)

7. Expoziția Heydar Aliyev - Viața și activitatea personalității marcante, 6 – 20 aprilie 2023. Fiind un politician și om de stat remarcabil, lider incontestabil al națiunii, a fost o legendă vie și, prin urmare, Heydar Aliyev, ca fenomen, a atras întotdeauna atenția. Numele lui Heydar Aliyev va trăi întotdeauna în inimile oamenilor și ale generațiilor viitoare. Personalitatea și carisma lui Heydar Aliyev au atras mulți dintre marii intelectuali ai vremii. Expoziția este organizată de către Ambasada Republicii Azerbaidjan, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Agenția Națională a Arhivelor, cu susținerea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Azerbaidjan și a fost expusă în holul de la parter.

[https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/heydar_aliyev_viata_si_activitatea_person_alitatii_marcante/](https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/heydar-aliyev-viata-si-activitatea-personalitatii-marcante/)

8. Expoziția Bulgarii basarabeni și Eliberarea Bulgariei, 4 martie – 4 mai 2023 a fost dedicată celor 145 de ani de la eliberarea Bulgariei de sub dominația Imperiului Otoman, este realizată prin eforturile comune a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Consiliului raional Taraclia și a Societății Științifice a Bulgariștilor din Republica Moldova. Expoziția este compusă din 12 bannere, care reflectă lupta poporului bulgar pentru eliberarea națională. Imaginile și documentele prezintă etapele principale a formării la Chișinău a detașamentelor bulgare de voluntari. Expoziția a fost prezentată în incinta Casei de cultură din Taraclia, str. Karl Marx.

[https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/bulgarii_basarabeni_si_eliberarea_bulgari_ei/](https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/bulgarii-basarabeni-si-eliberarea-bulgari-ei/)

9. Expoziția Dacia. L'ultima frontiera della romanità, Muzeul Național Roman din Roma (Termele lui Dioclețian), 21 noiembrie 2023 – 21 aprilie 2024. Expoziția în care sunt prezentate cca 1000 de artefacte din colecțiile a 47 de muzee din România a fost completată și cu 68 piese din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Proiectul expozițional este conceput și coordonat de Muzeul Național de Istorie a României, sub egida Ministerului Culturii din România, realizat în parteneriat cu Ambasada României în Italia, Ministerul Afacerilor Externe din România, Ministerul

Culturii din Italia, Institutul Cultural Român prin Accademia di Romania, beneficiind de sprijin din partea Ministerului Apărării Naționale din România.

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia_1_ultima_frontiera_della_romanit_2023_muzeul_national_roman_din_roma_termele_lui_diocletian/

10. Expoziția *Șoapta armoniei... - 100 de ani de la nașterea artistului plastic Igor Vieru (1923-1988)*, 29 august 2023, organizată în cadrul sărbătorilor Naționale ale Republicii Moldova: Ziua Independenței și Ziua Națională „Limba Noastră”, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, în parteneriat cu familia Vieru. Scopul expoziției a fost de a prezenta publicului frumoasele lucrări create de marele pictor, incluzând picturi, ilustrații pentru cărți destinate copiilor, decoruri pentru filme, create din 1954 și până în anul 1979, reprezentând adevărate valori patrimoniale ale Republicii Moldova. Reieșind din piesele existente în colecția Muzeului Național de Istorie a Moldovei, expoziția a fost structurată în două compartimente: I. Obiecte personale și fotografii; II. Tablouri și desene grafice ale pictorului Igor Vieru. Expoziția s-a desfășurat între 17 august 2023 și până la 26 septembrie 2023.

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/vernizarea_expozitiei_soapta_armoniei_100_de_anii_de_la_nasterea_artistului_plastic_igor_vieru_1923_1988_2023/

Mini-expozițiile din seria *Exponatul lunii*: 11

1. *Oglinda de bronz Nicolșcoie* (ianuarie);
2. *Figurină antropomorfă de la Cealâc* (martie);
3. *Icoana Învierea Domnului*. (Basarabia, 1853) (aprilie);
4. *Vasul-legănel de la Grigoreuca* (mai)
5. *Haină de deținut politic* (iunie).
6. *Un accesoriu „cu destin omenesc”* (iulie).
7. *Panou. Stema de Stat a Republicii Moldova* (august).
8. *Tunul de la Grinăuți-Moldova „Malul Roșu”* (septembrie).
9. *Cartea lui Dimitrie Cantemir „Creșterea și descreșterea Imperiului Otoman”* (octombrie).
10. *Mandibula umană de la Cobîlea* (noiembrie).
11. *Dansul ielelor de pe amfora de la Chirileni* (decembrie)

https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/aprilie_2023/

6. Membrii echipei din cadrul Proiectului au participat cu rapoarte, comunicări și postere, prezentând 92 de comunicări științifice, inclusiv: 30 (35%) peste hotare (România, Georgia, Bulgaria, Italia, Ungaria, Ucraina, Austria, Polonia), 6 (7%) internaționale în Republica Moldova, 33(36%) naționale cu participare internațională și 23 (25%) naționale.

7. Rezultatele cercetării au fost incluse în circuitul științific prin publicarea a

- **3 monografii** (cca 15,5 c.a.);
- **1 capitol monografie** (cca 12,25 c.a.);
- **2 culegere de studii și articole** (cca 12 c.a. - membrii proiectului);
- **1 catalog** (cca 14 c.a.);

- **62 de articole științifice (cca 52,0 c.a.)**, inclusiv: 10 (cca 9,0 c.a.) în reviste din baza de date Scopus; 5 (cca 4,5 c.a.) reviste din străinătate recunoscute; 18 (cca 17 c.a.) în reviste de categoria B; 1 (cca 0,5 c.a.) în alte reviste naționale; 3 (cca 3,0 c.a.) în culegeri de articole și studii (peste hotare); 22 (cca 15 c.a.) în culegeri publicate în RM; 3 articole (cca 4 c.a.) în culegeri conferințe internaționale;
- **39 rezumate științifice (cca 3,0 c.a.)**, inclusiv, 6 teze (cca 0,3 c.a.) conferințe internaționale (peste hotare); 5 teze (cca 0,3 c.a.) în rezumatele conferințelor științifice internaționale (RM); 25 teze (cca 2,0 c.a.) în rezumatele conferințelor științifice naționale cu participare internațională și 3 teze (cca 0,2 c.a.) conferințe naționale.
- Publicate **2 numere revista *Tyragetia* (categoria B)**, cu peste 46 de studii (**cca 16 c.a. - membrii proiectului**), articole și recenzii din țară și peste hotare (România, Belarus, Germania, Ucraina etc.
- **În total au fost publicate 108 de lucrări, cu un volum de cca 110 c.a.**

5. Rezultate obținute (descriere narativă 3-5 pagini)

În cadrul Proiectului **Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare (20.80009.43)**, membrii colectivului, activând în cadrul a două sectoare științifice: *Arheologie* și *Istorie și Muzeologie*, au obținut rezultate care reflectă cele două direcții principale de cercetare. Studiile au avut atât un caracter tradițional cât și unul interdisciplinar și inovativ, ceea ce determină caracterul aplicativ al rezultatelor obținute.

În cadrul direcției științifice *Arheologie* a proiectului, au fost realizate cercetări privind civilizațiile preistorice din eneolitic și epoca bronzului. Au fost sistematizate complexe funerare ale populațiilor eneolitice din nord-vestul Mării Negre în mileniul al IV î.Hr. Au fost realizate cercetări privind stautul social al unor categorii de populație, inclusiv stautul social al femeelor și copiilor. Au fost realizate studii geofizice la situri de epocă pe teritoriul Republicii Moldova (I.Manzura). Pe baza vestigiilor arheologice descoperite în anii 70-80 ai secolului XX, au fost realizate studii modele privind așezările preistorice și antice târzii de lângă satul Mereni-Anenii Noi (Gh. Postică și Eugen Sava) și necropola sarmatică de lângă satul Petrești-Ungheni (S.Kurceatov și V. Bubulici);

Pe baza vestigiilor arheologice a fost stabilită intensitatea locuirii în partea meridională a spațiului pruto-nistean a comunităților eneolitice de tipul Gumelnița de la mijlocul mileniului V î. Hr. și caracterul magico-religios al artei preistorice a acestor populații. Pe de altă parte, cercetările interdisciplinare antropologice, dendrologice și cronologice, au contribuit la o înțelegere mai nuanțată a condițiilor de mediu și obiceiurilor funerare ale populației din epoca bronzului din bazinul Răutului (E.Mistreanu).

A fost continuată cercetarea complexă a așezărilor din perioada târzie a epocii bronzului de tipul Noua-Sabatinovca-Coslogeni și realizat studiul privind habitatul comunităților Noua-Sabatinovka-Coslogeni în spațiul de Carpați până la Nipru în perioada târzie a epocii bronzului (M.Sărbu).

Au fost determinate particularitățile habitatului comunității din așezarea de la Trinca „Izvorul lui Luca” din epoca fierului timpuriu (secolele XII-X î. Hr.) (L. Sîrbu).

Pe baza colecțiilor arheologice și arhivei de documentație păstrate la MNIM, au fost realizate studii privind datele radiocarbon ^{14}C pentru morminte tumulare din epoca bronzului timpuriu de lângă Mărculești și Ocnița, planigrafia necropolei epocii fierului de la Dănceni, analiza XRF a depozitului din epoca bronzului din Morozeni și a vârfurilor de săgeți din bronz din perioada scitică (D. Topal).

Pe baza vestigiilor arheologice au fost realizate cercetări privind vestimentația și crinologia epocii fierului târziu (V.Iarmulschi).

Urmare a cercetării aprofundate a tipologiei amforelor grecești, ștampilelor de pe suprafața acestora și a vaselor cu firnis negru, s-a stabilit, că data apariției orașului antic Tyras de la gurile Nistrului urmează a fi reconsiderată cu cel puțin jumătate de secol, până la mijlocul secolului VI î. Hr. În același context, s-a precizat, că apogeul relațiilor comerciale ale orașului Sinope cu populația locală din zona Nistrului și a Dunării de Jos, a avut loc în prima jumătate a secolului III î. Hr. astfel depășind limitele cronologice susținute tradițional de cercetători (N.Mateevici);

În urma cercetării minuțioase a vestigiile arheologice din siturile medievale din partea centrală și de nord a spațiului pruto-nistrean, au fost elucidate importante aspecte legate de evoluția ascendentă a populației locale din zonă și a rolului decisiv al vikingilor în dezvoltarea accelerată a metalurgiei fierului și comerțului în perioada secolelor IX-XI (I.Tentiuc).

În cadrul sectorului de *Istorie și Muzeologie* au fost acumulate informații necesare studiilor în curs, precum și documentării științifice în cadrul clasării patrimoniului și a organizării expozițiilor în Muzeul Național de Istorie a Moldovei.

Pe parcursul anului au fost întreprinse cercetări la Arhiva Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Academiei de Științe a Moldovei, la Muzeul Național de Istorie a Moldovei, precum și la mai multe arhive din România și Polonia.

Astfel, pe parcursul anului 2023 au fost descifrate mai multe documente cu caracter juridic (testamente, scrisori testamentare, acte de vânzare-cumpărare etc.) și scrisori private inedite (în limbele poloneză și latină) ce țin de viața personală și activitatea socială ale movilencilor (Anna Potocka Rewera și Maria Potocka), depistate în arhiva AGAD (Varșovia), Secția de Manuscrise din Biblioteca Kórnicka (Poznań, Polonia) și Arhiva Națională din Lituania și secția de Manuscrise Vechi la Universitatea din Vilnius din Lituania.(L. Zabolotnaia).

A fost analizat materialul numismatic provenit de pe teritoriul sitului arheologic Costești în vederea publicării monografiei dedicată acestor descoperiri monetare. A fost stabilită ponderea unor emisiuni monetare medievale în structura numerarului pe piața Moldovei medievale în baza descoperirilor de la Costești, raionul Ialoveni și Orheiul Vechi în funcție de diferitele epoci istorice (A. Boldureanu).

A fost cercetat noul concept intrat în practicile organizațiilor culturale din Republica Moldova, cel a medierii culturale. Acestea regroupează un ansamblu de activități complexe și poliforme, ce țințesc atingerea unor obiective culturale, sociale și educative specifice: accesibilizarea și medierea colecțiilor, dezvoltarea de noi categorii de public, incluziunea socio-culturală, co-crearea

discursului curatorial. Aflat la confluența dintre educație și Comunicarea, coroborând cunoștințe și competențe specifice cu precădere științelor socio-umane, domeniul medierii aduce o nouă abordare în mediul muzeal, centrată pe beneficiarul final al gestului curatorial. În scopul eficientizării activităților de mediere în cadrul MNIM pe parcursul acestui an: au fost analizate și evaluate activitățile de mediere a colecțiilor MNIM (emisiunile și reportajele TV și radio despre colecțiile muzeului realizate în perioada 2020-2023), au fost realizate activități de interpretare și promovare a colecției de orfevrărie a MNIM (microexpoziții, emisiuni TV, articole științifice), a fost analizată diversitatea și simbolistica motivelor decorative etc. (L. Marinescu; E. Ploșnița).

Au fost identificarea noi personalități marcante din domeniul învățământului din Basarabia și RSS Moldovenească, datele obținute despre aceștia fiind puse în circuitul științific și public, național și internațional. Astfel au fost cercetate documente și materiale referitoare la familia Pavlov-Crucerescu din or. Orhei, cu privire la activitatea celor trei profesori de la Școala Reală: Nicolae Codreanu, Ivan Sergheev și I. Allendorf; a fost cercetată și valorificată colecția distinsului chimist, profesor universitar, unul din fondatorii Academiei de Științe a RSS Moldovenești Antonie Ablov (1905-1978) etc. (V.Serjant).

Au fost identificate, determinate și cercetate monedele rusești din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei emise de Alexandru II (1855-1881) (195 ex.) Alexandru III (1881-1894) (34 ex.), Nicolae II (1894-1917) (982 ex.), care a avut ca rezultat sistematizarea colecției de emisiuni monetare rusești în patrimoniul Muzeului (E. Arcuș-Jantovan).

În scopul de a identifica mărturiile din viața și activitatea lui Gurie Grosu, a fost cercetată colecția de patrimoniu. Au fost depistate manuale, broșuri cu caracter religios, documente, cercetarea cărora au completat opera istorică și spirituală a Mitropolitului. Rezultatele cercetărilor au fost prezentate în cadrul Conferinței științifice *Mitropolitul Gurie Grosu-conștiința posterității și memoria culturală*, organizată de Asociația istoricilor din Republica Moldova A. Moșanu, Asociația Obștească *Mitropolitul Gurie Grosu* în parteneriat cu Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, 16 noiembrie 2023 (A. Grițco).

În vederea elaborării catalogului *Chipul Mantuitorului în colecția de icoane din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei* vor fi examinate colecțiile muzeale din Chișinău și incintele mai multor biserici din țară pentru stabilirea analogiilor iconografice, particularităților semantice și stilistice. Cercetarea literaturii de specialitate științifice, metodologice și speciale privind subiectul examinat (A. Chiroșca).

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul de referință în cadrul proiectului *Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare* (20.80009.0807.43)

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. Monografii internaționale

1.2. Monografii naționale: 3 (cca 15,5 c.a)

1. **BOLDUREANU, A.; DERGACIOVA, L.; NICOLAE, E. *Monede și obiecte de metal descoperite la Costești, raionul Ialoveni***, Biblioteca „Tyragetia” XL, Chișinău, 2023, 188 p. : fig., fot., tab. ISBN 978-9975-80-903-0; ISBN 978-5-36241-121-3 (cca 4 c.a. coautor)

Autorii pe parcursul ultimilor ani au cercetat descoperirile monetare provenite de pe teritoriul sitului arheologic Costești, raionul Ialoveni, aflate în colecția Muzeului Național de Istorie a Moldovei, inclusiv și monedele descoperite în cadrul săpăturilor arheologice din anii 1946, 1954, 1956, 1977, 1978, dar și din colecții private. În rezultatul acestor cercetări, au fost prelucrate peste 3000 de monede, care au fost fotografiate și le-au fost notate datele tehnice. În prezent continuă lucrul de identificare științifică a monedelor, acesta fiind unul dificil, având în vedere marea diversitate a pieselor, majoritate dintre ele fiind islamice. Sarcina este dificilă și din cauza gradului avansat de degradare a monedelor, acestea fiind bătute din metal comuni. Reieșind din aceasta pentru o mai bună prezentare a emisiunilor, mai multe tipuri de monede vor fi însoțite de desene tehnice. Lotul de monede de la Costești, conține emisiuni ale Imperiului Roman, Imperiului Bizantin, Hoardei de Aur (sec. XIII-XIV), Serbia, Bulgaria, Cehia (sec. XIV), Moldova (sec. XV), Suedia (sec. XVII), Regatul Poloniei (sec. XVI-XVII), Imperiul Otoman (sec. XV-XVIII), Imperiul Rus (sec. XVIII). Pentru monedele Hoardei de Aur au fost identificate emisiuni monetare neprecizate anterior, cum ar fi monede selgiucide, emisiuni ale unor beilikuri din Anatolia, Eretna, Gandar, etc. Această lucrare va reprezenta prima monografie numismatică din Republica Moldova, care va reflecta descoperirile monetare dintr-un singur sit arheologic. Ea va fi destinată specialiștilor în domeniul numismaticii și istorie, colecționarilor, locuitorilor din zonă interesați de istoria localității lor, elevilor și studenților.

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/tyragetia_library/

2. **POSTICĂ, Gh.; SAVA, E. *Așezări preistorice și antice târzii de lângă satul Mereni***. MNIM, Chișinău: Bon Offices, Biblioteca „Tyragetia” XXXIX, Chișinău, 2023, 205 p.: fig., fot., tab. ISBN 978-9975-80-903-0; ISBN 978-5-36241-030-8. (cca 6,5 c.a coautor).

Monografia are drept scop valorificarea științifică și culturală a rezultatelor săpăturilor arheologice realizate în anii 1986-1987 în preajma satului Mereni, r. Anenii Noi. În lucrare va fi realizată cartografierea siturilor arheologice din zonă și analizate vestigiile arheologice din epoca bronzului (secolele XVI-XII î. Hr.) și epoca antică târzie (secolele III-IV). Urmare a cercetării va fi caracterizat habitatul și cultura materială a comunităților umane din epocile menționate, reconstituită planimetria așezării preistorice și antice târzii, stabilite tipurile locuințelor și anexelor gospodărești, vor fi caracterizate piesele de inventar (unelte, podoabe, arme etc.), va fi realizată corelarea așezărilor studiate cu așezările megieșe din zona centrală a spațiului pruto-nistean. Lucrarea va fi însoțită de un bogat material ilustrativ grafic și color. În urma publicării monografiei va fi completat un important gol referitor la habitatul populației din epoca bronzului și perioada antică târzie din regiunea centrală a spațiului pruto-nistean(99+) Gheorghe Postică, Eugen Sava, Așezările preistorice și antice târzii de la Mereni, Chișinău, 2023, 205 p.: fig., fot., tab. ISBN 978-9975-80-903-0; 38. | Postica Gheorghe - Academia.edu

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/tyragetia_library/asezarile_preistorice_si_antice_tarzii_de_la_mereni_2006_gheorghe_postica_eugen_sava/

3. КУРЧАТОВ, С.; БУБУЛИЧ, В. *Сарматский некрополь-святилище у села Петреши на Среднем Пруту*. Monografie (în limba rusă). MNIM, Chișinău: Bon Offices, Biblioteca „Tyragetia” XXXIX, 174 p.: fig., fot., tab. ISBN 978-9975-80-903-0; ISBN 978-5-36241-096-4. (cca 5 c.a. coautor).

Noutatea științifică a lucrării constă în faptul că pentru prima dată se face o încercare de examinare multilaterală a culturii sarmatice pe baza analizei comparative a complexelor funerare de la Petrești (cercetate integral) dintr-o zonă geografică izolată. În epoca sarmatică, regiunea se caracterizează printr-o concentrare extrem de densă de necropole plane ori tumulare cu movile mici individuale, limitate de șanțulețe inelare și diferite structuri ritualice de configurații diverse. Pe un teritoriu relativ mic, cu o întindere de 150 km, la Prutul de Mijloc au fost investigate șapte cimitire din preajma satelor Bădragii Noi, Cuconești Vechi I și II, Cioropcani, Medeleni, Petrești și Florițoaia. Vecinătatea populațiilor sedentare care practicau agricultura – a carpilor și altor triburi de la periferia Imperiul Roman – permite examinarea zonei atât din punct de vedere geografic, cât și cultural drept un organism unic, cu o cale specifică de evoluție a procesului istoric. Scopul lucrării a fost de a sintetiza rezultatele cercetării materialelor acumulate în timpul săpăturilor din anii 1986, 1988 care să permită identificarea etapelor principale de dezvoltare a relațiilor nomazilor cu cultura populației sedentare în dinamică, până la suprimarea culturii sarmatice la mijlocul sec. III p.Chr. Lucrarea constă din introducere, patru capitole, concluzii și compartimentul de ilustrație. În introducere este argumentată actualitatea lucrării propuse. Se face un scurt istoric al cercetării monumentelor culturii sarmatice din regiune și analiză publicațiilor referitoare la ele.

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/tyragetia_library/

1.3. Capitole în monografiile naționale: 1 (cca 12,25 c.a.).

1. MATVEEV, S., ARCUȘ-JANTOVAN, E. *Tezaurul Basarabiei. Descoperiri monetare între 1812-1944*. Chișinău: Lexon-Prim, 2022, 196 p. ISBN 978-9975-163-72-9; CZU 737.1”1812/1944”:94(478). (cca 12,25 c.a. coautor). Pe parcursul sec. XIX și al primei jumătăți a sec. XX în spațiul dintre Prut și Nistru au fost descoperite zeci de comori monetare care formează un veritabil Tezaur al Basarabiei, iar o parte a populației a fost prinsă de febra căutărilor de comori. Unele dintre comori au fost preluate de organele oficiale și, conform legilor timpului, au fost expediate pentru evaluare la Sankt-Petersburg, în procedura respectivă fiind implicați cei mai cunoscuți numismați din cadrul Comisiei Imperiale de Arheologie, precum academicienii A. Bobrinski, V. Latâșev etc. Prin decizia experților, cele mai frumoase piese erau răscumpărate, altele din metale prețioase topite, iar cele considerate fără valoare – restituite descoperitorilor. Autorii volumului, drept urmare a cercetărilor în arhive și biblioteci din Chișinău, Odessa, Moscova și Frankfurt, au reușit să recupereze informații despre descoperirea și soarta a mai mult de 17.000 de monede din aur și argint identificate și a câtorva puduri de alte monede despre care cunoaștem foarte puțin. Volumul are drept obiective: identificarea cadrului legal privind patrimoniul cultural pe teritoriul Basarabiei; repertorierea tezaurilor basarabene cunoscute în materialele de arhivă, analiza și cartografierea lor etc. Tema respectivă rămâne nestudiată în istoriografie; astfel, prin contribuția respectivă, cercetare care cuprinde monede din antichitate și până în epoca modernă, vor fi reabilitate pagini importante din istoria spațiului pruto-nistean. Tezaurul Basarabiei reprezintă pagini de excepție, dar care au rămas pierdute pentru mai multe decenii atât mediului științific de specialitate, cât și tuturor

celor interesați de patrimoniul Republicii Moldova. Analiza complexă a materialelor de arhivă s-a materializat în lucrarea monografică Tezaurul Basarabiei. Descoperiri monetare între 1812-1944. Prin textul și ilustrația însoțitoare lucrarea vine să completeze o lacună în istoria spațiului dintre Prut și Nistru, ilustrând rezultatele cercetărilor interdisciplinare: arheologie, istorie, numismatică, arhivistică etc., care răspund solicitărilor culturale ale specialiștilor și publicului larg.

https://www.researchgate.net/publication/367521233_S_Matveev_E_Arcus-Jantovan_Tezaurul_Basarabiei_Descoperiri_monetare_intre_1812-1944_Chisinau_2022

2. Cataloage: 1 (cca 14 c.a.)

- 1. CHIROȘCA, A. *Chipul Mantuitorului Iisus Hristos în colecția de icoane din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei*. Catalog. 228 p. ISBN 978-5-36241-15 (cca 14 c.a.)** Colecția de icoane cu subiect hristologic din patrimoniul muzeului care datează din secolele XVII- înc. sec. XX reprezintă multiple școli și stiluri. Examinarea colecției denotă un fond iconografic în mare parte nevalorificat, publicarea căruia va deschide accesul cercetătorilor la datele inedite pe care acesta le oferă. Punerea în circuitul științific a colecției date va completa substanțial patrimoniul național cu privire la icoana cu tematică hristologică. Catalogul va fi constituit dintr-un capitol introductiv care va conține prezentarea generală a colecției de icoane cu subiect hristologic și datele principale despre istoricul colecției. Tot aici se va argumenta și metoda clasificării icoanelor. Următorul capitol va conține prezentarea propriu-zisă a icoanelor cu descrierea detaliată a icoanei și ilustrația ei, precedată cu date despre proveniență, datarea, numele zugravului, gravurului, tehnica, material, parametri tehnici, starea de conservare, deținător, bibliografie. Ultimul capitol va fi constituit din aparatul critic: indice de nume și de noțiuni, lista ilustrațiilor și cea bibliografică.

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/albums/

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale: 2 (cca 12 c.a. membrii proiectului)

- 1. ANDRIEȘ-TABAC, S. (red-șef). *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-87-449-6. Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Societatea de Genealogie, Chișinău, 2022- 288 p. : fig., fot. – Rez.: lb. rom., engl. – Referințe bibliografice în subsol. (cca 8 c.a. membrii proiectului)**

https://www.nationalmuseum.md/en/press_releases/heraldica_moldaviae/

- 2. ZABOLOTNAIA, L. (editor) *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*. Culegere de studii și articole. Biblioteca „Tyragetia”, Chișinău, Bon Offis, 2023, 230 p. ISBN 978-9975-80-903-0 (cca 4 c.a. membrii proiectului)**

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/

4. Articole în reviste științifice: 34 (cca 31,0 c.a.)

- 4.1. În reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF) – 10 (cca 8,0 c.a.)**

1. **IARMULSCHI, V.** "Eine pommersche Fibel" aus Kemenez-Podolsk (Ukraine). In: *Cercetări Arheologice*, Journal of the National Museum of Romanian History XXX/2, 2023, p. 477-482. ISSN: 0255-6812 (cca 0,75 ca.)
[Cercetări Arheologice nr. 29.2/2022 - Cercetări Arheologice \(cercetari-arheologice.ro\)](#)
2. **MATEEVICI, N;** IONESCU M., Ștampile sinopeene descoperite în chora callatiană. In: *PEUCE*, S.N., XXI, 2023, p. 223-233. ISSN: 0258-8102; e-ISSN:2734-7427 (cca 0,5 c.a.)
[Peuce S.N. XXI 2023 - Revista Peuce \(icemtl.ro\)](#)
3. **MATEEVICI N,** COLȚEANU P. A New Lot of Greek Amphoric Stamps from Medgidia Elenistic 1 syte, Constanța County, In: *Studia Antiqua et Archaeologica*, 29 (1), p. 21-45. ISSN: 1224-2284 / e-ISSN: 2392-6031. (cca 1,2 c.a.)
<https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=1907>
4. **TOPAL, D.; SÎRBU, M.** Guest from the West: Early Hallstattian hoard with ornaments discovered near Nisporeni. In: *Sprawozdania Archeologiczne*, 74 (2), 2022, p. 53-74. ISSN 0081-3834. (cca. 1,5 c.a.). <https://journals.iaepan.pl/sa/article/view/2789/3181>
5. **TOPAL, D.;** CESARETTI, A.; DAN, R. Ceremonial akinakes from Filippovka between the context, chronology, and iconography. In: *Journal of Ancient History and Archaeology*, 9 (4), 2022, p. 133-148. ISSN: 2360-266X. (cca. 1,7 c.a.)
<https://jaha.org.ro/index.php/JAHA/article/view/798>
6. **KAZANSKI, M. TKACHUK, M., TOPAL, D.** (2023): Knyazheskaya fibula iz sela Rezeni. In: *Stratum plus*, 2, Chișinău, 2023, p. 365-375. ISSN: 1608-9057 (cca. 1,1 c.a.)
<https://doi.org/10.55086/sp234365376>
<https://www.eanthropology.com/English/Catalog/Archaeology/Stratum+plus.+2023.+No2.aspx>
7. **ZABOLOTNAIA, L.** Publication of historical sources - assessment, approach, interpretation. Case study - Antiochus Cantemir's passport. In: *Codrul Cosminului*, XXIX, Iulie 2023, No. 1., p. 73-87. ISSN: 1224-032X, EISSN: 2067-5860. (cca 1 c.a.)
<https://codrulcosminului.usv.ro/https://codrulcosminului.usv.ro/article-4-vol-29-1-2023/>
8. **МАНЗУРА, И.** Страсти по детям или этюд о Высшем Третьем. In: *Stratum plus*, №2, 2023, p. 33-57. ISSN 1608-9057. (cca. 1,5 c.a.)
<https://www.eanthropology.com/English/Catalog/Archaeology/Stratum+plus.+2023.+No2.aspx>
9. **МАНЗУРА, И.** Rings of Power or in Search of Early Elites. In: *Archaeologia Litwana*, vol. 23, 2022, p. 120-134. ISSN 1392-6748 | eISSN 2538-8738 (cca 1 c.a.)
<https://www.journals.vu.lt/archaeologia-lituana/issue/view/2282>
10. **PENSKE, S.;** **MANZURA, I.;** HAAK, W. Early contact between late farming and pastoralist societies in southeastern Europe. *Nature* 620 (7973), 2023, p. 358-365 (on-line ISSN 1476-4687) (cc. 1,7 c.a.)
<https://www.nature.com/articles/s41586-023-06334-8>

4.2. În alte reviste din străinătate recunoscute: 5 (cca 4,5 c.a.)

1. **MUNTEANU, O.;** **MATEEVICI, N.;** **IARMULSCHI, V.;** SÎRBU, GH. Repere cronologice pentru fortificația getică Horodca Mică. In: *Varia Arheologica*, Iași, nr.3, 2023, p. 147-178, ISBN 978-606-020-676-7 (cca. 1,5 c.a.).

https://www.academia.edu/44980152/VARIA_ARCHAEOLOGICA_I_TRADI%C8%9AIE_%C8%98I_INOVA%C8%9AIE_%C3%8EN_CERCETAREA_ARHEOLOGIC%C4%82_D_IN_ROM%C3%82NIA_%C5%9EI_REPUBLICA_MOLDOVA

2. **OVESTCA, A.** Războiul din Transnistria. O retrospectivă istorică. In: *Cultura Medieșană XII*, Comunicări științifice, Mediaș, 2023, p. 43-50, ISSN 2285-4045; ISSN-L 2285-4045. (99+) [CULTURA MEDIEȘANĂ, XII, MEDIAȘ, 2023. | Ioan Mărculeț - Academia.edu](#) (cca 1 c.a.).
3. **POVESTCA, A.** Expoziția permanentă „Istorie și Civilizație – perioada contemporană”, organizată la Muzeul Național de Istorie a Moldovei. In: *Collegium Mediense*, XIII, Comunicări științifice XXII. Mediaș, 2023, p. 128-136, ISSN 2247-7772; ISSN-L=2247-7772. (cca 1 c.a.)(99+) [COLLEGIUM MEDIENSE, XIII, COMUNICARI STIINTIFICE, XXII, Medias, 2023. | Ioan Mărculeț - Academia.edu](#)
4. **ZABOLOTNAIA, L.** The role of the agrarian factor in forming the urban economic structuri of Moldova (Middle of the 16th - Early 18th centuries). In: *Balkanica Posnaniensia. Acta et studia*, XXVI, Poznań, 2023, Wydawnictwo Instytutu Historii UAM, p. 91-107. ISBN: 978-83-66355-32-3, ISSN: 0239-4278 (cca 1,1 c.a.).
<https://pressto.amu.edu.pl/index.php/bp> <https://sciendo.com/issue/BP/30/1>
<https://pressto.amu.edu.pl/index.php/bp>
5. **BRUJAKO, I.; GOVEDARICA, B.; MANZURA, I.** The cemetery of the Cernavodă I culture at Orlovka-Kartal. In: *Godišnjak*, vol. 51, 2022, Sarajevo, 2023, p. 5-34. ISSN2232-7770; ISSN: 0350-0020. (cca. 1 c.a.).
<https://godisnjak.anubih.ba/index.php/godisnjak/article/view/168/172>

4.3. În reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei. Categoria B – 18 (cca 17c.a.)

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Însemne teritoriale înregistrate în Armorialul General al Republicii Moldova în anul 2022. In: *Tyragetia*, s.n. vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p.401-433. ISSN 1857-0240 (1,4 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
2. **ARCUȘ-JANTOVAN, E.** Emisiuni monetare rusești din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei (prima jumătate a secolului al XIX-lea). In: *Tyragetia*. Vol. XVII [XXXII], n.1, 2023, p. 341-356, ISSN: 1857-0240. (cca 1,2 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvii_xxxii_nr_1_arheologie_istorie_antica_2023/
3. **ARCUȘ-JANTOVAN, E.** Tezaurul monetar „Chișinău-Poltava”. In: *Tyragetia*. Vol. XVII [XXXII], nr.1, 2023, p. 357-370, ISSN: 1857-0240. (cca 0,9 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvii_xxxii_nr_1_arheologie_istorie_antica_2023/;
4. **CHIROȘCA, A.** Nașterea Domnului. Interpretarea subiectului în colecția de icoane din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Tyragetia*, s.n. vol. XVII [XXXII], nr. 1, 2023, p. 381-389. ISSN 1857-0240 (cca 0,6 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
5. **GRÎȚCO, A.** Opera de gândire științifică în Basarabia (1812-1918) prin prisma activității unor personalități locale. Din colecția Muzeului Național de istorie a Moldovei. In: *Tyragetia*, serie

- nouă, vol XVII (XXXII), nr.2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2023, p. 293-309. ISSN 1857-0240 (cca 1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/en/news/archive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)
6. **GRÎȚCO, A.** Articolul *O expoziție plină de lumină*. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol XVII (XXXII), nr.2, Istorie. Muzeologie, Chișinău, 2023, p. 433-436. ISSN 1857-0240 (cca 0,3 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/en/news/archive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)
 7. **IARMULSCHI V.** Observații cu privire la ”costumul” comunităților din silvostepa est-carpatică în epoca preromană recentă a fierului (în baza studiului necropolei de la Borosești). In: *Tyragetia*. Vol. XVII [XXXII], n.1, 2023, p. 261-268. ISSN: 1857-0240. (cca 0,75 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/tyragetia_serie_noua_vol_xvii_xxxii_nr_1_arheologie_istorie_antica_2023/
 8. **MARINESCU, L.** Tot cu gândul la paftale. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p.389-400 ISSN 1857-0240 (cca 1,0 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
 9. **MATEEVICI, N.** Un nou tip de amforă heracleotă: tip Glineoie? In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 1, 2023, p. 229-237. ISSN 1857-0240. (0,5 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
 10. **MISTREANU, E.** Noi date privind comunitățile gumelnițene în microzona râului Ialpug (New data on Gumelnița communities in the Yalpug River microzone). In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 1, 2023, p.113-123. ISSN 1857-0240. (cca 1,1 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/#Eugen%20Mistreanu
 11. **PLOȘNIȚA, E.** Savantul Ovidiu Bădina – contribuții muzeografice. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p. 311-318. ISSN 1857-0240 (cca 0,5 c.a.)
 12. **POVESTCA, A.** Deputați ai Sfatului Țării, care au votat Unirea Basarabiei cu România, reperați de regimul totalitar comunist. In: *Dialogica*, Anul V, nr. 2, 2023, ISSN 2587-3695. (cca 1 c.a.)
<https://dialogica.asm.md/cuprinsul-numarului-curent/>
 13. **POVESTCA, A.** Casa Memorială „Alexei Șciusev” din Chișinău. O retrospectivă istorică. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p.361-381 ISSN 1857-0240 (cca 1,2 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
 14. **POVESTCA, A.** Deputații Sfatului Țării, care au votat Unirea Basarabiei cu România, reperați de regimul totalitar comunist. In: *Dialogica*, Anul V, Supliment nr.1, 2023 , p. 111-125, Chișinău, Buzău: Alpha MDN, 2023. -168 p., ISSN 2587-3695; E-ISSN 1857-2537. (cca 1 c.a.)
https://dialogica.asm.md/arhivarevistei/Dialogica/Dialogica_13_2023.pdf;
<https://dialogica.asm.md/deputatii-sfatului-tarii-care-au-votat-unirea-basarabiei-cu-romania-reperati-de-regimul-totalitar-comunist/>
 15. **POVESTCA, A.** Dmitri Hmelnițki, Alexei Șciusev, un arhitect al stilului imperial stalinist (traducere din limba engleză de Nicolae Pojoga, consultatnt științific Boris Gangal). Chișinău: Cartier, 2022, 176 p., ISBN 978-9975-86-632-3. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p. 437-444. ISSN 1857-0240 (cca 0,4 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/

16. **SERJANT, V.** Colecția profesorului Gheorghe Rașcu din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei - sursă importantă în cercetarea istoriei învățământului din Basarabia interbelică. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p.327-360, ISSN 1857-0240 (cca 2 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/
17. **SÎRBU, M.** Ceramica complexului cultural Noua-Sabatinovka-Coslogeni. Tipologie (Pottery of the Noua-Sabatinovka-Coslogeni cultural complex. The typology). In: *Tyragetia*. Vol. XVII [XXXII], nr.1, 2023, p.7-32. ISSN: 1857-0240. (cca 0,9 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/ceramica_complexului_cultural_noua_sabatinovka_coslogeni_tipologie_2023_mariana_sirbu/
18. **ZABOLOTNAIA, L.** Moștenirea epistolară din textele feminine. Corespondența privată a surorilor Cantemir. In: *Tyragetia*, serie nouă, vol. XVII [XXXII], nr. 2, 2023, p. 9-17. ISSN 1857-0240 (cca 0,9 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/journal_tyragetia/

4.4. În alte reviste naționale: 1 (cca 0,5 c.a.)

1. **GHIMPU, V.** Nume românești în inscripții parietale din biserica Sf. Sofia a Novgorodului (sec. XI – XIV). In: *Lectura și scările*. Biblioteca Națională a Republicii Moldova, culegere de articole, vol. III, Chișinău, 2023, p. 111-120. (cca 0,5 c.a.)
<http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1389>

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. Culegeri de lucrări științifice editate peste hotare: 3 (cca 3,0 c.a.)

1. **DIACONU V., MISTREANU E., SIMALCSIK A., FLORESCU G., KATEŘINA PACHNEROVÁ BRABCOVÁ K.**, Bronze Age Burials in a Tumulus from Brînzenii Noi (Republic of Moldova). Bio-Archeological Data. In: **VASILE DIACONU ALEXANDRU GAFINCU** (eds.) *The Bronze Age In Eastern Europe: Multidisciplinary Approaches*, Brăila : Editura Istros a Muzeului Brăilei "Carol I" ; Piatra-Neamț : Editura Constantin Matasă, 2023, p. 107-134, ISBN 978-606-654-516-7 ISBN 978-973-7777-74-4 (cca 0,8 c.a)
2. **ТЕНТЮК, И., БУБУЛИЧ, В.** Клад кузнечно-ювелирного инструментария, обнаруженный у села Волоаве Республики Молдова, и вопросы международного торгового пути по Днестру. In: *Ювелирное искусство и материальная культура*. Сборник статей. Вып. 7, Санкт-Петербург, Издательство Государственного Эрмитажа, 2023, с. 138-150. ISBN 978-5-907653-08-5. (cca 1,2 c.a.)
<https://www.hermitagemuseum.org/wps/wcm/connect/a24521a9-eea2-4b7b-94de-86a0083a9d14/book-jewellery-seven-full.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-a24521a9-eea2-4b7b-94de-86a0083a9d14-oxYSOjx>
3. **ZABOLOTNAIA, L.** Conturarea portretului identitar al Mariei Cantemir / Sketching an individual portrait of Maria Cantemir. In: *Dimitrie Cnatemir. Domn moldav și principe al științei românești*. Volumul omagial. Editor înaltpresfințitul Printe Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuți Editura Crimca, Suceava, 2023, p. 46-66. ISBN 978-606-734-209-3 (cca.1,4 c.a.).

5.2. Culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova: 22 (cca. 15 c.a.)

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Heraldistul Constantin Bogatov (1957-2021). In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 143-186: 23 fig. (cca 3,0 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
2. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Ordinele Republicii Moldova instituite în anii 1994-2004: „Gloria Muncii”, „Recunoștința Patriei”, „Ordinul de Onoare”, „Credință Patriei”. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 109-126: 21 fig. (cca 1,1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
3. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** În amintirea bunului coleg Sorin Iftimi. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 187-188: 1 fig. (cca 0,1 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
4. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Istoriografia ucraineană contemporană despre herbul Drag-Sas. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 211-222: 3 fig. (cca 0,8 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
5. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** [Recenzie la:] Пушкины: генеалогическая энциклопедия, отв. ред. О. Н. Наумов, Москва: Политическая энциклопедия, 2020, 592 с.: ил. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 223-225: 1 fig. (cca 0,2 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
6. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Reluarea traducerilor din opera heraldistului Michel Pastoureau la editura „Cartier”. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 226-242: 2 fig. (cca 1,4 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
7. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** [Recenzie la:] Adriana-Patricia Manea, Familii nobile din Banat în secolul al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Heraldică și genealogie, Cluj-Napoca: Editura Mega, 2022, (Colecția „Teze de doctorat”), 718 p.: il. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 243-248: 1 fig. (cca 0,4 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
8. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** [Recenzie la:] Lucian-Valeriu Lefter, *Boieri ai Moldovei înainte și în vremea lui Ștefan cel Mare, Cuvânt-înainte de Ștefan S. Gorovei*, Cluj-Napoca: Editura Mega, 399 p.: il. + 1 pl. Genealogică. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 249-254: 1 fig. (cca 0,4 c.a.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
9. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** [Recenzie la:] И. В. Мальцев, Символы в праве, правовой науке и юридическом образовании, Москва: Норма; ИНФРА-М, 2022, 256 с.: ил. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 257-258: 1 fig. (cca 0,1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
10. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** [Recenzie la:] О. Н. Наумов, Мятлевы: поколенная роспись, Москва: Старая Басманная, 2022, 242 с., XII с. ил. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 259-261: 1 fig. (cca 0,2 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/

11. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** [Recenzie la:] O. H. Наумов, Геральдика Пушкиных, отв. ред. Г. В. Вилинбахов, Москва: Старая Басманная, 2022, 146 с.: ил., XVI с. Ил. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 262-264: 1 fig. (cca 0,1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
12. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Al XVI-lea Simpozion de Heraldică, Chișinău, 27 aprilie 2022. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 265-266. (cca 0,1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
13. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** Atelierul de Artă Heraldică, Chișinău, 5-7 iulie 2022. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2022, Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 267-270: 2 fig. (cca 0,2 c.a.) https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
14. **ANDRIEȘ-TABAC, S.; CHIROȘCA, A.** Expoziția „Întru răsplata meritelor...”. *Distincțiile de Stat ale Republicii Moldova la cea de-a 30-a aniversare*, Chișinău, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, 28 iulie – 25 august 2022. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2023 (Chișinău, 2023), Chișinău, 2023, ISBN 978-9975-81-070-8, p. 271-288: 11 fig. (cca 1,2 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
15. **BOLDUREANU, A.** Plumburi comerciale pentru stofe descoperite recent la Orheiul Vechi. In: *Heraldica Moldaviae*, V, 2023 (Chișinău, 2023), p. 7-19. ISBN 978-9975-87-449-6 (cca 0,6 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/heraldica_moldaviae/
16. **GRÎȚCO, A.** Articolul *Contribuția primarului Carol Schmidt la modernizarea orașului Chișinău*. In: Monografia colectivă *Chișinău. Cultura promovării orașului*. Coordonatori: Aliona Grati, Diana Dementieva. Chișinău, Editura Știința, 2023. ISBN (cca 0,5 c.a.)
17. **PLOȘNIȚĂ, E.** Istoria, muzeul de istorie și educația muzeală - abordări moderne. In: *Cercetarea istorică și culturologică în spațiul unitar european: paradigme, realizări și perspective*. Culegere de studii, Chișinău: Centrul editorial-poligrafic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, 2023, p. 44-55. ISBN 978-9975-46-817-6-44-55 (cca 0,9 c.a.). [Volum Conf 24-25 feb UPSC 2023.pdf \(idsi.md\)](#)
18. **POVESTCA, A.** Alexei Șciusev (re)văzut prin prisma talentului de arhitect și artist plastic. In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, Chișinău, 2023, ediția a VIII-a, cca 1,0 c.a., p. 216-232, ISSN 2558-894x. (cca 0,4 c.a.)
19. **TOPAL, D.; BĂȚ, M.** Find of 2002 from Saharna Mare. A Scythian cauldron in a Getian hillfort? In: Zanoci A., Băț M. (eds.) *Old discoveries and new approaches to the Archaeology of the Iron Age in the Tisa-Dniester area, 2022*, Chișinău-Saharna: Bons Offices, p. 129-154 ISBN: 978-9975-87-998-7 (cca 1,1 c.a.).
20. **TOPAL, D., ZVEREV, E.**, Klad fragmentirovannykh izdelii pozdnei bronzy u s. Morozeni. In: *Aere perennius. More lasting than bronze. Essays in honour of Valentin Dergachev on the occasion of his 80th birthday*, Eds. Dergaciova L. et al. Chișinău: Stratum, 2023, 405-410. ISBN 978-9975-3621-0-8 (cca 0,5 c.a.) https://www.eanthropology.com/English/Catalog/Archaeology/STM_DWL_FqEO_TF21gR_NxetFw.aspx
21. **TOPAL, D.** The lone whale, or a machine for obtaining scientific results (To the 80th birthday of Valentin Dergachev). In: Eds. Dergaciova L. et al. *Aere perennius. More lasting than bronze. Essays in honour of Valentin Dergachev on the occasion of his 80th birthday*. Chișinău: Stratum, 2023, 15-22. ISBN 978-9975-3621-0-8 (cca 0,5 c.a.) https://www.eanthropology.com/English/Catalog/Archaeology/STM_DWL_sKQI_ufMMOC_EVREJa.aspx

https://www.eanthropology.com/English/Catalog/Archaeology/STM_DWL_FqEO_TF21gR_NxetFw.aspx

22. **TENTIUC I.**, Despre vârfurile de săgeți-lanțetă și săgeți-perforator din secolele IX-XI descoperite în spațiul pruto-nistrean, în: Cercetarea și valorificarea patrimoniului arheologic medieval, Materialele conferinței științifice internaționale, 3 noiembrie 2023, Chișinău, Republica Moldova, ediția a II-a / coordonator Sergiu Musteață, Chișinău, 2023, p. 22-46 (1,0 c.a.)

6. Articole în materialele ale conferințelor științifice

6.1. În lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

6.2. În lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

6.3. În lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională: 3 (cca 4 c.a.)

1.GRIȚCO, A. Scrierile istoricilor basarabeni în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei (secolul XIX - începutul secolului XX) (The writings of Bessarabian historians in the holdings of the National Museum of History of Moldova (19th century - early 20th century). In: *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*. Culegere de studii și articole. Biblioteca „Tyragetia”, Chișinău, Bon Offis, 2023, p. 21-37. ISBN 978-9975-80-903-0 (cca 1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/

2.SERJANT, V. Profesori de la Școala Reală din Chișinău în colecțiile Muzeului Național de Istorie a Moldovei (Teachers of the Chisinau Real School in the collections of the National Museum of History of Moldova). In: *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*. Culegere de studii și articole. Biblioteca „Tyragetia”, Chișinău, Bon Offis, 2023, p. 37-51 ISBN 978-9975-80-903-0 (cca 2 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/

3. ZABOLOTNAIA, L. Personalități basarabene uitate – familia Tumarkin (Forgotten figures of Bessarabia: the Tumarkin family). In: *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*. Culegere de studii și articole. Biblioteca „Tyragetia”, Chișinău, Bon Offis, 2023, p. 51-69. ISBN 978-9975-80-903-0 (cca 1 c.a.)

https://www.nationalmuseum.md/ro/press_releases/

6.4. În lucrările conferințelor științifice naționale:

7. Teze ale conferințelor științifice:

7.1. În lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare): 6 (cca 0,3 c.a.)

1. **DIACONU, V.; SIMALCSIK, A.; FLORESCU, G.; MISTREANU, E.** A Bronze Age tumulus from Brânceni Noi (Republic of Moldova). In: Interdisciplinary approaches. KIEL CONFERENCE 2023 13-18.03.2023: Scales of Social, Environmental And Cultural Change in Past Societies in the tradition of the “Open Workshop: Socio-Environmental Dynamics Over

- the Last 15,000 Years: The Creation of Landscapes”, session 13, Editing: Franziska Engelbogen, Nicole Taylor, Andrea Ricci, p. 63. doi.org/10.38071/2023-00120-3;
https://boris.unibe.ch/180202/1/KC-Programme-2023-WEB_session35.pdf
2. BOBE, S.-D.; CEFALAN, M.-R.; SIMALCSIK, A.; TENTIUC, I.; BUBULICI, V.; TOPAL, D. Mormântul de incinerare în vas de bronz (secolele II-I î.H.), descoperit la Peresecina (raionul Orhei, Republica Moldova). Date antropologice. In: Simpozionul internațional *Petrodava*, ed. a IV-a. Program și Rezumate, 2023. Piatra-Neamț: Constantin Matasă, p.59-61. ISSN 2668-3237
https://cmnn.ro/evenimente/simpozionul_national_petrodava_2023/
<https://www.muzeu-neamt.ro/publicatii/simpozionul-national-petrodava/snp-4.html> (cca. 0,05 c.a.)
 3. PLOȘNIȚA, E. Casa familiei Lazo de la Piatra. File din povestea revalorificării. In: Simpozionul internațional *Monumentul tradiție și viitor*. Cercetare, Restaurare, Conservare. ediția a XXV-a, 4-7 octombrie. Program, Iași, 2023, p. 14. ISBN 2233-789M
<https://www.agerpres.ro/cultura/2023/10/03/iasi-simpozionul-international-monumentul-traditie-si-viitor-la-a-xxv-a-editie--1179401>
<https://mmb.ro/inceput-xxv-editie-simpozionului-monumentul-traditie-si-viitor>
 4. MISTREANU E. Despre plăcuțele de lut romboidale din mediul eneolitic gumelnițean de tip Bolgrad-Aldeni, noi descoperiri / About the Rhomboidal Clay Plates from the Gumelnița Eneolithic Environment of the Bolgrad-Aldeni Type, New Discoveries. Sesiunea Științifică Internațională PONTICA, Ediția 56: Istorie și arheologie în spațiul vest-pontic, p. 54-55 (0,05 c.a.).
[pontica-56---broșura2023.pdf \(minac.ro\)](https://www.minac.ro/pontica-56---broșura2023.pdf)
 5. MATEEVICI, N. COLȚEANU P., GHEORGHIU L., RUSU I., COROLENCO C. Sesiunea științifică Internațională Pontica, Organizată de Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța (MINAC), Comunicarea: *Ștampile de amfore grecești descoperite pe situl Medgidia, Elenistic I*, p. 69 (0,05 c.a.).
[pontica-56---broșura2023.pdf \(minac.ro\)](https://www.minac.ro/pontica-56---broșura2023.pdf)
 6. SÎRBU L., *Organizarea internă a așezărilor specifice comunităților de tip Chișinău-Corlăteni*. Sesiunea științifică internațională PONTICA'56: „Istorie și arheologie în spațiul vest-pontic”, Constanța, 4-6 octombrie 2023, p. 65 (0,05 c.a.). <https://www.minac.ro/pontica-2023.html>

7.2. În lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova): 5 (cca 0,3 c.a.)

1. MISTREANU, E. Despre tehnici de modelare și tipuri de recipiente ceramice la comunitățile gumelnițene de tip Bolgrad-Aldeni (în baza a două vase fragmentare descoperite la Chioselia Mare I). In: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine / cultural heritage of yesterday – contribution to the development of a sustainable society of tomorrow*. Secțiunea V Arheologia azi: probleme și soluții. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova, Școala Doctorală Științe Umanistice a USM; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România); Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (Lvov, Ucraina); Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); Universitatea

Liberă din Berlin (Germania); Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Iași-Chișinău-Lviv, 9-10 februarie 2023, ediția a VII-a, p. 129-130. ISSN: 2558 – 894X (0,1 c.a.).

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Program_tezele_comunicarilor_conferinta_femeile_in_cercetare_2023_site.pdf; https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/178648

2. **PLOȘNIȚA, E.**, dr.hab, *Albina Ostermann – prima femeie muzeograf din Basarabia*. Prezentare orală. In: *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova, Școala Doctorală Științe Umanistice a USM; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România); Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (Lvov, Ucraina); Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); Universitatea Liberă din Berlin (Germania); Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Iași-Chișinău-Lviv, 9-10 februarie 2023, ediția a VII-a, p. 143. ISSN 2558 – 894X.
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Program_tezele_comunicarilor_conferinta_femeile_in_cercetare_2023_site.pdf
3. **TOPAL, D.** Globular Amphorae Culture (GAC) pottery to the East of the Prut River: GAC, not GAC and almost GAC? In: *Interdisciplinary archaeology. Methods, studies, results*. Chișinău: ICBE, 2023, 74-75. ISBN 978-5-36241-009-4 (cca. 0,1 c.a.)
https://www.academia.edu/107968096/2023_Globular_Amphorae_Culture_GAC_pottery_to_the_East_of_the_Prut_River_GAC_not_GAC_and_almost_GAC
4. **TOPAL, D.** Analiza XRF a vârfurilor de săgeți scitice timpurii și mijlocii din colecția Muzeul Național de Istorie a Moldovei. In: *Artifacts, Technology and Raw material in the Tisa-Dniester area in the Iron Age*, 2023. Chișinău-Saharna: Bons Offices, 11. ISBN: 978-5-36241-000-1 (cca. 0,05 c.a.) https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185941
5. **ZABOLOTNAIA, L; SÎRBU, L.** Digitization of cultural heritage as the basic priority of the National Museum of History of Moldova / Digitizarea patrimoniului cultural prioritate de bază a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova, Școala Doctorală Științe Umanistice a USM; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România); Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (Lvov, Ucraina); Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); Universitatea Liberă din Berlin (Germania); Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Iași-Chișinău-Lviv, 9-10 februarie 2023, ediția a VII-a, p. 16. ISSN 2558 – 894X.
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Program_tezele_comunicarilor_conferinta_femeile_in_cercetare_2023_site.pdf

7.3. În lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională: 25 (cca 2,0 c/a/)

1. **ARCUȘ-JANTOVAN, E.** Tezaurul monetar „Chișinău-Poltava”. In: *Conferința Științifică, Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, Chișinău, 26-27 octombrie 2023. Program. Rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 118. ISBN 978-9975-87-140-2; ISBN 978-5-36241-088-9. (cca. 0,1 c.a.).

- <https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxiii 2023/>
2. **GRÎȚCO, A.** Scrierile istoricilor basarabeni în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei (secolul XIX-începutul secolului XX). In: Conferința științifică *Personalități basarabene-parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX-prima jumătate a secolului al XX-lea)*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 10-11. ISBN 978-36241-038-4 (0,1 c.a.)
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala personalitati basarabene parte a patrimoniului cultural istoric national secolul xix prima jumătate a secolului al xx lea 2023/>
 3. **GRÎȚCO, A.** Autori de manuale basarabeni în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, sec. XIX-înc. sec. XX. In: *Conferința Științifică, Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, Chișinău, 26-27 octombrie 2023. Program. Rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 194. ISBN 978-9975-87-140-2; ISBN 978-5-36241-088-9. (cca. 0,1 c.a.).
<https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific conference history archeology museology xxxiii edition 2023/>
 4. **MARINESCU-TONU, L.** *Creațiile Casei Fabergé – între utilitate și rafinament.* In: *Conferința Științifică, Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, Chișinău, 26-27 octombrie 2023. Program. Rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 118. ISBN 978-9975-87-140-2; ISBN 978-5-36241-088-9. (cca. 0,1 c.a.).
<https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific conference history archeology museology xxxiii edition 2023/>
 5. **MATEEVICI, N.; TOPAL, D.** Unele considerații noi privitor la datarea fondării Tyrasului. In: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie.* Ediția a IX-a, in memoriam Ion Niculiță (1939-2022), vineri, 26 mai 2023. Program, rezumatele comunicărilor. Editor: Aurel Zancoci, Chișinău, CEP USM, 2023, p. 21. ISBN 978-9975-62-524-1. (cca 0,1 c.a.)
https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
 6. **MISTREANU, E.** Noi descoperii arheologice la Trușeni, municipiul Chișinău. In: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie.* Ediția a IX-a, in memoriam Ion Niculiță (1939-2022), vineri, 26 mai 2023. Program, rezumatele comunicărilor. Editor: Aurel Zancoci, Chișinău, CEP USM, 2023, p. 28-29. ISBN 978-9975-62-524-1 (cca 0,1 c.a.).
https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
 7. **MISTREANU E.** Despre piesele de cult din așezările gumelnițene de tip Bolgrad-Aldeni. In: *Conferința științifică cu participare internațională Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, 26-27 octombrie 2023, Program, Rezumatele comunicărilor. Editor: comitetul științific: Eugen Sava [et al.]. – Chișinău:[S. n.], 2023 (Bons Offices) p. 32, ISBN 978-5-36241-088-9, ISBN 978-9975-87-140-2) (cca 0,1 c.a.).
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxiii 2023/>

8. **PLOȘNIȚĂ, E.** Editorul Grekulov Alexandr Fiodorovici. Creionări de portret. In: Conferința științifică *Personalități basarabene-parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX-prima jumătate a secolului al XX-lea)*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 6-7. ISBN 978-36241-038-4 (cca 0,1c.a.).https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
9. **PLOȘNIȚĂ, E.** Pledoarie pentru muzeul memorial. In: *Conferința științifică cu participare internațională Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, 26-27 octombrie 2023, Program, Rezumatele comunicărilor. Editor: comitetul științific: Eugen Sava [et al.]. – Chișinău:[S. n.], 2023 (Bons Offices) p. 182-183, ISBN 978-5-36241-088-9, ISBN 978-9975-87-140-2) (cca 0,1 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxiii_2023/
10. **POVESTCA, A.** Pavel V. Șciusev, doctor în științe tehnice, inginer în construcția podurilor In: Conferința științifică *Personalități basarabene-parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX-prima jumătate a secolului al XX-lea)*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 28-29. ISBN 978-36241-038-4 (cca 0,1 c.a.).
[Conferinta Zab 2023 1.indd \(stiu.md\)](#)
11. **SERJANT, V.** Profesori de la Școala Reală din Chișinău în colecțiile MNIM. In: Conferința științifică *Personalități basarabene-parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX-prima jumătate a secolului al XX-lea)*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 27-28. ISBN 978-36241-038-4 (cca 0,1 c.a.).
[Conferinta Zab 2023 1.indd \(stiu.md\)](#)
12. **SERJANT, V.** Profesori de la Școala Reală din Chișinău în colecțiile Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: Conferința națională *Personalități marcante din istoria Basarabiei (sec. XIX-prima jumătate sec. al XX-lea)*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 10. ISBN 978-36241-038-4 (cca 0,1 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
13. **SERJANT, V.** Colecția academicianului Antonie Ablov în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. In: *Conferința Științifică, Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, Chișinău, 26-27 octombrie 2023. Program. Rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 204-205. ISBN 978-9975-87-140-2; ISBN 978-5-36241-088-9. (cca 0,1 c.a.).
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
14. **SÎRBU, M.** Posibile fragmente de altar descoperite în așezarea Taraclia-Gaidabul. In: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie și Filosofie*. Ediția a IX-a, in memoriam Ion Niculiță (1939-2022), vineri, 26 mai 2023. Program, rezumatele comunicărilor. Editor: Aurel Zanoci,

- Chișinău, CEP USM, 2023, p. 19-20, ISBN 978-9975-62-524-1. (cca 0,1 c.a.).
https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
15. **TENTIUC, I.; MEYER, M.; MUNTEANU, O.; IARMULSCHI, V.** Un nou centru de redus minereul de fier din secolul al X-lea, descoperit în spațiul pruto-nistean: situl Ivancea-*sub Pădure*, raionul Orhei. In: *Conferința Științifică Internațională, Istorie – Arheologie – Muzeologie*, a Muzeului Național de istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a. 26-27 octombrie 2023. Program. Rezumatul comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 79-80. ISBN 978-5-36241-088-9 (cca. 0,2 c.a.).
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxiii 2023/>
16. **URSU, I.; MUSTEAȚĂ, S.; TENTIUC, I.** Incinta cetății Soroca. Noi date arheologice obținute în campania din 2023. In: *Conferința științifică internațională Cercetarea și valorificarea patrimoniului arheologic medieval*, ediția a doua, 3 noiembrie 2023. Program și Rezumatul comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 10-11, (0,2 c.a.)
17. **TENTIUC, I.; MEYER, M.; MUNTEANU, O.; IARMULSCHI, V.** Despre cuptoarele medievale timpurii de redus minereul de fier descoperite la Ivancea-Orhei. In: *Arheologie interdisciplinară. Metode, studii, rezultate*. 14-16 august 2023. Chișinău 2023, 102-103. (cca 0,1 c.a.).
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxiii 2023/>
18. **.SZMYT, M., TOPAL, D., GOSLAR, T.** Dynamics of funerary activities among forest-steppe communities in the 3rd millennium BC. A Bayesian study of chronology of the barrows on the Dniester and Răut rivers. In: Chișinău: MNIM, 2023. (cca 0,07 c.a.)
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxiii 2023/>
19. **TOPAL, D.; BUBULICI, V.** Planigraphy of the burial ground near Dănceni (Iron Age) In: *Conferința științifică anuală “Istorie - Arheologie – Muzeologie”*. Chișinău: MNIM, 2023. (cca 0,06 c.a.)
<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica istorie arheologie muzeologie editia xxxiii 2023/>
20. **TOPAL, D.** Globular Amphorae Culture (GAC) pottery to the East of the Prut River: GAC, not GAC and almost GAC? In: *Interdisciplinary archaeology. Methods, studies, results*. Chișinău: ICBE, 2023, 74-75. ISBN 978-5-36241-009-4 (cca 0,1 c.a.).
https://www.academia.edu/107968096/2023_Globular_Amphorae_Culture_GAC_pottery_to_the_East_of_the_Prut_River_GAC_not_GAC_and_almost_GAC
21. **18.TOPAL, D.** Analiza XRF a vârfurilor de săgeți scitice timpurii și mijlocii din colecția Muzeul Național de Istorie a Moldovei. In: *Artifacts, Technology and Raw material in the Tisa-Dniester area in the Iron Age*, 2023. Chișinău-Saharna: Bons Offices, 11. ISBN: 978-5-36241-000-1 (cca 0,05 c.a.) https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185941
22. **MATEEVICI, N.; TOPAL, D.** Unele considerații noi privitor la datarea fondării Tyrasului. In: *Sesiunea științifică a departamentului Istoria românilor, universală și arheologie* Ediția IX, 2023, Chișinău: CEP USM, 21. ISBN 978-9975-62-524-1 (cca 0,05 c.a.)
https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/181154

- 23. ZABOLOTNAIA, L.** Repere documentare inedite privind viața și activitatea movilencilor. Studiu de caz: Maria și Anna. In: *Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția VIII-a, In memoriam Ion Niculiță*, USM, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 9. ISBN 978-9975-159-41-8 (cca 0,1 c.a.). https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
- 24. ZABOLOTNAIA, L.** Personalități basarabene uitate – familia Tumarkin. In: Conferința națională *Personalități marcante din istoria Basarabiei (sec. XIX-prima jumătate sec. al XX-lea)*, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, Program. Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, p. 19-20. ISBN 978-36241-038-4 (cca 0,1 c.a.). [Conferinta Zab 2023 1.indd \(stiu.md\)](#)
- 25. ZABOLOTNAIA, L.** Abordări conceptuale și repere metodologice privind studierea vieții private a membrilor familiei Cantemir. In: *Conferința Științifică Internațională, Istorie – Arheologie – Muzeologie, a Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a*, 26-27 octombrie 2023. Program. Rezumatul comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 100-101. ISBN 978-9975-87-140-2. ISBN 978-5-36241-088-9. (cca 0,1 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/

7.4. În lucrările conferințelor științifice naționale: 3 (0,2 c.a.)

- 1. MUSTEAȚĂ, S.; TENTIUC, I.; URSU I.**, Cercetări arheologice în vatra istorică a Chișinăului (str. Pușkin, nr. 62). In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2022*. Sesiunea Națională de Rapoarte, 16 mai 2023. Program, Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, 72-74, (cca 0,2 c.a.). [Cercetări arheologice în situl Chișinău – Biserica Constantin și Elena \(idsi.md\)](#)
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_cercetari_arheologice_in_republica_moldova_campania_2022_16_mai_2023/
- 2. MUSTEAȚĂ, S.; TENTIUC, I.; URSU I.**, Cercetări arheologice în situl Chișinău-Biserica Constantin și Elena. In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2022*. Sesiunea Națională de Rapoarte, 16 mai 2023. Program, Rezumatele comunicărilor, Chișinău 2023, 75-77. (cca 0,2 c.a.). [Cercetări arheologice în situl Chișinău – Biserica Constantin și Elena \(idsi.md\)](#)
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_cercetari_arheologice_in_republica_moldova_campania_2022_16_mai_2023/
- 3. VASILACHE, M., ȚERNA, A., MÜLLER, J., RASSMANN, K.** *Cercetări arheologice în situl eneolitic Stolniceni III (r-nul Rîșcani) în anul 2022*. In: *Cercetări arheologice în Republica Moldova: Campania 2022: Sesiunea Națională de Rapoarte, 16 mai 2023*: Program. Rezumatele comunicărilor / Editor: dr. Vlad Vornic. – Chișinău 2023, pag. 10-14. ISBN 978-9975-81-134-7 (cca 0,2 c.a.). https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_cercetari_arheologice_in_republica_moldova_campania_2022_16_mai_2023/

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. Atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice):

8.4. Material promoțional /Pliante/ Rapoarte -

8.5. Pliantul expoziției temporare

8.6. Raport științific privind cercetările arheologice la cetatea

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. Manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

10.2. Manuale pentru învățământul universitar (aprobate de cons. șt. /Senat)

10.3. Alte lucrări științifico-metodice și didactice

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Rezultatele cercetărilor realizate contribuie la soluționarea unor aspecte legate de evoluția culturii materiale și spirituale a populațiilor din preistorie, epoca antică și evul mediu timpuriu în spațiul pruto-nistean. Pe de altă parte, cercetările realizate contribuie la cercetarea, documentarea, inventarierea, conservare și punerea în valoare, prin expoziții, către publicul larg a patrimoniului cultural muzeal național, astfel, contribuind la educarea și culturalizarea populației. Prin cercetarea și promovarea patrimoniului cultural național, proiectul contribuie la diseminarea largă a patrimoniului cultural și consolidarea pe această bază a comunităților și societății în general.

8. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului

În cadrul proiectului a fost utilizată infrastructura Muzeului Național de Istorie a Moldovei (birouri, laboratoare, biblioteca, colecțiile de patrimoniu, sălile de expoziții), prin care au fost asigurate condiții satisfăcătoare pentru cercetători.

9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului

Pe parcursul anului 2023 au fost organizate 8 manifestări științifice, 5 lansări de cărți, 1 atelier și 2 expoziții în parteneriat cu:

1. Universitatea de Stat din Moldova;
2. Universitatea Pedagogică de Stat din Moldova;
3. Institutul Patrimoniu Cultural;
4. Academia de Științe a Moldovei;
5. Muzeul orașului Chișinău;
6. Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău;

7. Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele RM;
8. Uniunea Filateliștilor din Republica Moldova;
9. Agenția Națională Arheologică;
10. Consiliului raional Taraclia;
11. Societatea Științifică a Bulgariștilor din Republica Moldova etc.

I. Conferințe:

1. Masa rotundă **“Arheologul Emanuil RIKMAN – 100 de ani de la naștere”**, 13 aprilie 2023, organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în colaborare cu Universitatea de Stat din Moldova Agenția Națională Arheologică.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_arheologul_emanuil_rikman_100_de_an_i_de_la_nastere/
2. **Al XVII-lea Simpozion de Heraldică**, 27 aprilie 2023, dorganizat de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, în parteneriat cu Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvii_lea_simpozion_de_heraldica/
3. Sesiunea Națională de Rapoarte, 16 mai 2023, organizată de Comisia Națională Arheologică, Ministerul Culturii, Agenția Națională Arheologică și Muzeul Național de Istorie a Moldovei.
[Sesiunea Națională de Rapoarte - Cercetări arheologice în Republica Moldova, Campania 2022 :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți :: Muzeul Național de Istorie a Moldovei \(nationalmuseum.md\)](https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_-_cercetari_arheologice_in_republica_moldova_campania_2022::arhiva_evenimentelor::noutati::muzeul_national_de_istorie_a_moldovei(nationalmuseum.md))
4. Seminarul științifico-practic **„Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova: Dialog științifico-cultural cu reprezentanții muzeelor locale din Republica Moldova”** 14 iunie 2023, organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în cooperare cu Ministerul Culturii și Agenția Națională Arheologică, S-a desfășurat pe. [Seminarul științifico-practic „Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova” :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți :: Muzeul Național de Istorie a Moldovei \(nationalmuseum.md\)](https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/seminar_stiintifico_practic_dialog_stiintifico_cultural_cu_reprezentantii_institutiilor_de_profil_cu_privire_la_evidenta_si_administrarea_colectiilor_arheologice_si_arhivei_cercetarilor_arheologice_2023/)
5. Seminarul științifico-practic **“Dialog științifico-cultural cu reprezentanții instituțiilor de profil cu privire la evidența și administrarea colecțiilor arheologice și arhivei cercetărilor arheologice”**, 29 septembrie 2023, organizat de Muzeul de Istorie a Moldovei, în cooperare cu Ministerul Culturii, Agenția Națională Arheologică, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Institutul Patrimoniului Cultural.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/seminar_stiintifico_practic_dialog_stiintifico_cultural_cu_reprezentantii_institutiilor_de_profil_cu_privire_la_evidenta_si_administrarea_colectiilor_arheologice_si_arhivei_cercetarilor_arheologice_2023/
6. Conferința științifică cu participare internațională **„Istorie – Arheologie – Muzeologie, Ediția a XXXIII-a”**, 26-27 octombrie 2023, organizată de MNIM în partenariat cu Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „ Ion Creangă” din Chișinău și Academia de Științe a Moldovei.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/

7. Conferința științifică internațională ***Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine, 26 septembrie 2023***. Evenimentul a fost organizat de Academia de Științe a Moldovei în parteneriat cu mai multe instituții științifice din țară și de peste hotare. Muzeul Național de Istorie a Moldovei se numără printre partenerii de bază ai acestei manifestări științifice importante pentru mediul academic. Comunicările participanților la conferință, de o calitate științifică remarcabilă, care au fost prezentate în cadrul a celor 10 Secțiuni tematice, realizate în Republica Moldova, România și Ucraina. Astfel, muzeul a găzduit ***Secțiunea 8 - Arheologia azi: probleme și soluții***.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_internationala_patrimoniul_cultural_de_ieri_implicatii_in_dezvoltarea_societatii_de_maine_2023/
8. Masa rotundă ***Toponimie și heraldică***, dedicată memoriei filologului Ion Dron (17 iunie 1998 – 18 februarie 2003), organizată de Catedra de filologie și istorie găgăuză a Universității de Stat din Comrat, Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. **Realizat:** 16 iunie 2023.
<https://kdu.md/ro/item/3754-masa-rotunda-toponimie-si-heraldica-dedicata-memoriei-filologului-ion-dron-17-iunie-1948-18-februarie-2003>
9. Activitate dedicată ***Zilei Internaționale a Familiei***, cu genericul ***Zâmbete și flori pe note de pian***, organizată de liceul teoretic Ion Creangă din Chișinău și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Evenimentul a subliniat rolul instituției muzeale în medierea a două valori perene ale spiritualității românești – *Familia și Muzica*. Organizator și moderator **MARINESCU, L.. Realizat:** – mai 2023.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/zambete_si_flori_pe_note_de_pian_recital_de_pian_dedicat_zilei_internationale_a_familiei_21_mai_2023/

II. Expoziții:

1. Expoziție ***„Carte de heraldică craineană”*** și ***„Cu stemele la masă – în lume și acasă...”*** în cadrul ***Al XVII-lea Simpozion de Heraldică***, 27 aprilie 2023, organizate de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, în parteneriat cu Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvii_lea_simpozion_de_heraldica/
2. Expoziție ***Bulgarii basarabeni și Eliberarea Bulgariei”***, 4 martie – 4 mai 2023, dedicată celor 145 de ani de la eliberarea Bulgariei de sub dominația Imperiului Otoman, este realizată prin eforturile comune a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Consiliului raional Taraclia și a Societății Științifice a Bulgariștilor din Republica Moldova. Expoziția este compusă din 12 bannere, care reflectă lupta poporului bulgar pentru eliberarea națională. Imaginile și documentele prezintă etapele principale a formării la Chișinău a detașamentelor bulgare de voluntari. Expoziția a fost prezentată în incinta Casei de cultură din Taraclia, str. Karl Marx.

III. Lansări de carte:

1. ***Meleaguri românești văzute de artiști din Apus (sec. XV-XIX)***, ediție îngrijită de Robert Denndorf, 26 ianuarie 2023.

Volumul reprezintă o istorie în ilustrații a românilor în procesul lor de formare și afirmare și include 1149 imagini: litografii, gravuri, hărți, stampe, imagini cu cetăți, bătălii, diverse ilustrații cu caracter etnografic, viață cotidiană, etc., elaborate în mare parte de artiști din Centrul și Apusul Europei și datează din secolele XV-XIX.

2. Volumul *Identitățile Chișinăului: Strada 31 August 1989*. Materialele conferinței internaționale, Culegere de studii, Seria IDN, Chișinău, Bons Offices, 2023, de Sergiu Musteață și Alexandru Corduneanu (Eds.), 9 februarie 2023. Culegerea cuprinde 25 de studii grupate în două părți și este rezultatul conferinței științifice internaționale „Identitățile Chișinăului”, care dobândește o tradiție academică durabilă, ajungând în anul 2021 la cea de-a șaptea ediție.

2. *“AERE PERENNIUS. More lasting than Bronze”*, 12 aprilie 2023, dedicat aniversării a 80 de ani a domnului Valentin Dergaciov, arheolog, cercetător și promotor al arheologiei preistorice din Europa de Est și Sud-Est și conține materiale și studii de sinteză din domeniul arheologiei Neo-Eneoliticului și Epocii Bronzului ale cercetătorilor de talie internațională din Republica Moldova, România, Ucraina, Bulgaria, Federația Rusă, Polonia, Germania, Statele Unite ale Americii, Canada și altele.
3. *Prizonierii de război: cronica războiului ruso-japonez din 1904-1905*, de Simion Carp, 18 iulie 2023. În cadrul evenimentului, au fost prezenți numeroși savanți și distinși oaspeți, după o succintă prezentare a lucrării de către autor, cuvânt a luat Ambasadorul Japoniei în Republica Moldova, E.S. Yamada Yoichiro, care a apreciat lucrarea și a impresionat publicul prin mesajul său, în timpul căruia a trecut în revistă evenimentele de la începutul secolului XX, aducând cuvinte de mulțumire autorului pentru că a prezentat un număr mare de materiale, din care reiese că japonezii au rămas un model în istorie, prin comportament corect cu militarii armatei ruse, printre care erau și basarabeni aflați în prizonierat japonez. Cunoașterea acestui adevăr istoric va contribui la consolidarea relațiilor de prietenie dintre Republica Moldova și Japonia.
4. *Dimitrie Kantemir. Life and Destiny” și „Filosoflarin Prensi. Prenslerin Filosofu Dimitri Kantemir’ in Serencâmi”* (autor V. Țvircun), 30 noiembrie 2023.
Volumul „Dimitrie Kantemir. Life and Destiny” oferă o perspectivă amplă și detaliată asupra vieții și destinului lui Dimitrie Kantemir, aducând în prim-plan aspecte mai puțin cunoscute ale personalității sale. În același timp, „Filosoflarin Prensi. Prenslerin Filosofu Dimitri Kantemir’ in Serencâmi” explorează conexiunile filosofice ale lui Cantemir în contextul Serencâmi, oferind o privire nouă asupra influențelor sale intelectuale.

IV. Atelier de instruire susținut de Vanessa Vaio, 28 septembrie 2023

Atelierul de instruire *Abordări inovatoare a interpretării patrimoniului cultural pentru dezvoltarea produsului turistic prin prisma experiențelor imersive*, susținut de doamna Vanessa Vaio, expert în interpretarea patrimoniului cu peste 28 de ani de experiență în domeniu. Atelierul a fost organizat în cadrul Zilelor Europene ale Patrimoniului de Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei, în parteneriat cu Asociația Obștească „Comitetul Național ICOM Moldova” și Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova, cu suportul strategic al Proiectul USAID Competitivitate și Reziliență Rurală.

10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului

10.1. Acorduri de colaborare: Au fost reactualizate și semnate 12 acorduri de colaborare:

- 3 instituții muzeale din Polonia, România și Republica Moldova;
- 4 centre, instituții academice și universitare din România, Lituania și Italia;
- 2 galeriile de artă;
- 3 ambasade.

Acorduri de colaborare 2023

1.	Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.	12.01.2023-31.12.2025
2.	Ambasada Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova.	17.01.2023-31.01.2023
3.	Ambasada Republicii Slovace la Chișinău.	27.02.2023-15.04.2023
4.	Biblioteca Municipală „B.P.Hasdeu”, Filiala „Adam Mickiewicz”.	21.02.2023-31.12.2025
5.	Muzeul Municipal „Regina Maria”	10.03.2023-31.12.2027
6.	Centrul de Cercetare a Genocidului și Rezistenței din Lituania	07.04.2023-
7.	Universitatea din Vilnius	02.05.2023 – 31.05.2028
8.	Muzeul de Etnografie al mun. Strășeni	13.05.2023-15.07.2023
9.	Ambasada Republicii Lituania în Republica Moldova	18.05.2023-30.06.2023
10.	Muzeul Casa Mureșenilor Brașov	23.05.2023-31.12.2028
11.	The Archaeological Museum in Poznań	24.05.2023-31.12.2025
12.	ISMEO - The International Association for Mediterranean and Oriental Studies	16.06.2023-16.06.2028

10.2. Au fost organizate 2 manifestări științifice cu participare internațională și o expoziție cu parteneri din străinătate:

1. Muzeul Național de Istorie a României;
2. Muzeul Județean de Istorie Brașov;
3. Asociația Forums;
4. Asociația Tinerilor Basarabeni și al Consiliului Județean Brașov.

1. „Regina Maria, ambasador irezistibil al istoriei și artei populare românești”, 23 martie – 30 aprilie 2023

Expoziția conține 18 banere și este realizată de Muzeul Județean de Istorie Brașov, împreună cu Asociația Forums, și este itinerată în Republica Moldova cu sprijinul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, al Asociației Tinerilor Basarabeni și al Consiliului Județean Brașov. Prezentarea la Chișinău a expoziției dedicate Reginei României Mari este prilejuită de sărbătorirea a 105 ani de la Unirea Basarabiei cu România în 1918, fiind o activitate culturală inițiată de Asociația Tinerilor Basarabeni. A fost prezentată în holul de la parter.

**2. Expoziții care au prezentat colecțiile muzeului în alte locații de peste hotare:
„Dacia. Ultima frontieră a romanității”, 27 octombrie 2022 – iulie 2023**

Expoziție organizată de Muzeului Național de Istorie a României și conține 68 piese de patrimoniu Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Are la bază conceptul expozițional materializat într-un proiect de mare succes, „Tezaur arheologic din România. Rădăcini dacice și romane”, realizat, în anul 2021, la prestigiosul Muzeu Național de Arheologie din Madrid. Aceasta este cea mai mare expoziție sintetică dedicată civilizației geților și dacilor, a celei romane, precum și a celor ale primilor migratori în acest spațiu, organizată în ultimii 25 de ani, printr-un efort a 45 de instituții muzeale din România și Republica Moldova, proiect coordonat de Muzeul Național de Istorie a României.

https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/dacia_ultima_frontiera_a_romanitatii/

10.3. Vizitele specialiștilor din străinătate cu scopul relansării lucrărilor științifice în cadrul Proiectului:

1. Dr. Anna Skowronek, Institutul de Arheologie, Universitatea Adam Mickiewicz de la Poznań, Polonia.

11. Dificultățile în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.

Dificultățile întâlnite pe parcursul anului au fost legate de mai multe cauze obiective și subiective.

Financiare: pe parcursul etapelor de cercetare se reduc constant alocațiile pentru publicarea materialelor științifice (monografiilor, programelor conferințelor etc), organizarea manifestărilor științifice, pentru realizarea stagiilor și delegațiilor de documentare și cercetare, în special în arhivele din străinătate și expediții arheologice etc. Metodologia de administrarea a surselor financiare alocate pentru proiect, nu permite gestionarea acestora cu scopul de perfectarea și modernizarea echipamentului de cercetare (laptop-uri, scanere moderne, printere color, video-proiectoare, tablă interactivă, sticuri de memorie performante, micrometre, cameră video pentru microscop etc).

Organizatorice: lipsa totală de Comunicarea între ANCD, ANACEC, AȘM, MEC și directorii de proiecte. În perioada anilor 2020-2023 niciodată n-a fost convocată ședință cu directorii. Pe parcursul anului sunt solicitate nenumărate rapoarte de la instituții diferite, fiecare având structuri și cerințe variate. În aceste condiții de birocratizare, partea de cercetare are de suferit.

Din punct de vedere organizațional, menționăm aici și problemele legate de pandemie, mai ales în primul trimestru, îmbinate cu îmbolnăvirea mai multor cercetători, precum și a restricțiilor de organizare a manifestărilor științifice cu prezența participanților. La acestea se adaugă dificultățile asociate de declanșarea războiului din Ucraina, cum ar fi distragerea colectivului la efectuarea unor lucrări neplanificate, legate de posibilul pericol de evacuare a colecțiilor, dar și cele de imposibilitatea deplasărilor în scopuri de cercetare în Ucraina.

O altă dificultate poate fi pusă pe suspendarea finanțării deplasărilor membrilor proiectului cu scopul documentării științifice sau a participării la manifestări științifice în afara țării.

Pregătirea spațiilor MNIM pentru eventualele lucrări de reparații capitale, a perturbat activitatea colectivului, prin distragerea de la munca planificată la cea de permutarea colecțiilor și schimbarea birourilor.

Resurse umane: echipa de cercetare cuprinde 23 de cercetători: 18 titulari, 4 prin cumul intern, 1 prin cumul extern, dintre care 12 femei (52%) și 11 bărbați (48%).

11 persoane (48%) sunt angajate pe o normă de muncă; 4 persoane pe 0,75 (17%); 7 persoane pe 0,5 (30%) și o persoană pe 0,25 (4%).

12 persoane (52%) activează cu normă redusă.

13 persoane sau 57% dețin titluri științifice – 10 de doctor în istorie (43%) și 3 doctor habilitat în istorie (13%).

Vârsta medie a cercetătorilor – 52 de ani. Ponderea tinerilor cercetători – 21,7%.

39% – sunt persoane pensionate.

Numărul redus a tineretului în cadrul activității științifice se datorează: nivelului insuficient de salarizare, lipsei condițiilor decente de muncă și a mijloacelor de susținere a tinerelor specialiști, volumul de lucru în cadrul MNIM implică atât sarcini de cercetare cât și sarcini aplicative legate de muzeologie, documentare și conservarea patrimoniului cultural.

12. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice

12.1. Participări la manifestări științifice internaționale (în străinătate): 30

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Al XIX-lea Congres de Genealogie și Heraldică, Iași, 11 mai 2023, organizat de Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta” și Muzeul Municipal „Regina Maria” din Iași. Comunicarea: *Noile sigilii nobiliare basarabene ale vechilor boieri moldoveni după 1812*

[https://www.irgh.org/?Congrese de Genealogie și Heraldică Al XI X-lea Congres de Genealogie și Heraldică 2023](https://www.irgh.org/?Congrese%20de%20Genealogie%20si%20Heraldica%20Al%20XIX-lea%20Congres%20de%20Genealogie%20si%20Heraldica%202023) ;

2. **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Al XIX-lea Congres de Genealogie și Heraldică, Iași, 11 mai 2023, organizat de Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta” și Muzeul Municipal „Regina Maria” din Iași. Comunicarea: *Anuarul „Heraldica Moldaviae”, I-IV (2019-2022).*

[https://www.irgh.org/?Congrese de Genealogie și Heraldică Al XI X-lea Congres de Genealogie și Heraldică 2023](https://www.irgh.org/?Congrese%20de%20Genealogie%20si%20Heraldica%20Al%20XIX-lea%20Congres%20de%20Genealogie%20si%20Heraldica%202023)

3. **BOLDUREANU, A., dr.;** NICOLAE, E. Sesiunea anuală de comunicări științifice *Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană*, organizat de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române în colaborare cu Biblioteca Academiei Române – Cabinetul Numismatic și Muzeul Municipal București, 4-8 aprilie

2023. Comunicarea: *Un fier pentru marcarea cailor din epoca Hoardei de Aur/Un fier pentru marcarea cailor cu inscripție arabă descoperit în Republica Moldova*
<https://iabvp.ro/sesiune-comunicari-2023/>

<https://www.rador.ro/2023/05/25/calendarul-evenimentelor-24-mai-selectiuni-10/>

4. **BUBULICI, V.; TENTIUC, I., dr.; TOPAL, D, dr.; SIMALCSIK,** Conferința: „Arheologia mileniului I d. Chr. la est și la vest de Prut”, Ediția a XVIII-a, a Muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad, 19-20 mai 2023, la Bârlad, România. Comunicarea: *Un nou mormânt de incinerare în situlă de bronz descoperit la Peresecina, raionul Orhei, Republica Moldova.*
5. **GHIMPU, V., dr.** The internațional Scientific Conference *Globalization, Intercultural Dialogue and National Identity*, 10th edition, 20-21 may 2023, Universitatea “Dimitrie Cantemir”, Târgu Mureș, România. Comunicarea: *Intrerferențe etnice româno-finlandeze în evul mediu timpuriu (argument pentru un dicționar finlandez-român).* Participare on-line.
6. **IARMULSCHI, V., dr.** Conferința Humboldt la Universitatea din Lublin (Lublin 19.-21.04.2023) ”*Kommunikation, Mobilität und Handel während der vorrömischen Eisen- und frühen Römischen Kaiserzeit in Mittel- und Osteuropa*”, cu raportul ” *Neue Forschungen zu den hellenistischen und spätrepublikanischen "Importen" im Gebiet der Poienesti-Lucaseuca-Kultur*”
<https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2023/0411/170556-programm-der-tagung-11-04-23.pdf>
7. MEYER, M.; MUNTEANU, O.; **IARMULSCHI, V., dr.;** SCHATT, T.; COROLENCO C.; ȘERBAN,, V. Conferința Națională a Institutului de Arheologie filiala Iași (Iași 18-21.10.2023), cu raportul ”*Importuri elenistice în așezările culturii Poienesti-Lucașeuca. Studiu de caz: Ivancea – Sub Pădure*”.
8. **MANZURA, I. dr.** Conferința: Technical and social innovations in the Caucasus: Between the Eurasian steppe and ancient towns in the IVth and IIIrd millennia BC, Akhalkikhe, Georgia, 05-10 iunie 2023. Comunicarea: *Early Kurgans in the Steppe: from Complexity to Simplicity.*
9. **MANZURA, I., dr.** The International Association for Archaeological Research in Western and Central Asia, North Pontic and Southeast Balkans lecture series, Program 2023, 29 iunie 2023, Comunicarea: *At the Western Edge of the Great Steppe: The Northwestern Black Sea Region in the 4th and 5th millennia BC.*
10. **MATEEVICI, N., dr.** Sesiunea anuală de comunicări științifice „*Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană*” Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, 5-7 aprilie 2023. Comunicarea: *Un nou tip de amforă elenistică din regiunea nord și nord-vest pontică: Tip Glinioie?*
https://iabvp.ro/wp-content/uploads/2023/04/Program_Sesiune_IAVP_2023.pdf
11. **MISTREANU E., drd.** Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, . **METODĂ, TEORIE ȘI PRACTICĂ ÎN ARHEOLOGIA CONTEMPORANĂ**, București, 5-7 aprilie 2023. Comunicarea: *Reflecții privind „colonizarea” în eneolitic la est de Prut prin prisma grupului de așezări gumelnițene de tip Bolgrad-Aldeni*
https://iabvp.ro/wp-content/uploads/2023/04/Program_Sesiune_IAVP_2023.pdf

12. DIACONU V.; SIMALCSIK A.; FLORESCU G.; **MISTREANU E.** Interdisciplinary approaches. KIEL CONFERENCE 2023 13-18.03.2023: SCALES OF SOCIAL, ENVIRONMENTAL AND CULTURAL CHANGE IN PAST SOCIETIES in the tradition of the “Open Workshop: Socio-Environmental Dynamics Over the Last 15,000 Years: The Creation of Landscapes”, session 13, Editing: Franziska Engelbogen, Nicole Taylor, Andrea Ricci. Comunicarea: A Bronze Age tumulus from Brânzeii Noi (Republic of Moldova). doi.org/10.38071/2023-00120-3 p. 63.
13. **MISTREANU E., drd.** Sesiunea Științifică Internațională PONTICA, Ediția 56: ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE ÎN SPAȚIUL VEST-PONTIC The Scientific International Session PONTICA, 56th Edition: HISTORY AND ARCHAEOLOGY IN THE WEST PONTIC REGION, Secțiunea: INTERFERENȚE CULTURALE: ARTEFACTE MICI CU SEMNIFICAȚII MARI ÎN PREISTORIE / Section: CULTURAL INTERFERENCES: SMALL ARTEFACTS WITH MAJOR SIGNIFICANCE IN PREHISTORY. Comunicarea: Despre plăcuțele de lut romboidale din mediul eneolitic gumelnițean de tip Bolgrad-Aldeni, noi descoperiri / About the Rhomboidal Clay Plates from the Gumelnița Eneolithic Environment of the Bolgrad-Aldeni Type, New Discoveries. <https://www.minac.ro/pontica-2023.html>
14. **POVESTCA, A., cerc.știin.** Sesiunea Națională de Comunicări Științifice, Secțiunea *Istorie modernă și contemporană. Științe politice*, organizată de Colegiul Tehnic „Mediensis”, Catedra de Istorie și Științe Socio-Umane în colaborare cu Primăria și Direcția Municipală pentru Cultură, Sport, Turism și Tineret, Mediaș, România, 06 mai 2023. Comunicarea: *Războiul din Transnistria. O retrospectivă istorică.* <http://www.mediensis.ro/activitati/mai-2023/>
15. **SAVA E., dr.hab.** Sesiunea anuală de comunicări științifice „Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană” Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, 5-7 aprilie 2023. Comunicarea: Așezarea culturii Sabatinovka de la Mereni – „Chirca” din regiunea centrală a spațiului pruto-nistrean. https://iabvp.ro/wp-content/uploads/2023/04/Program_Sesiune_IAVP_2023.pdf
16. **SAVA E., dr.hab.** Conferința: “Archaeological Heritage between Carpathians and Caucasus, Iași, Romania, November 21–23, 2023. TOPIC: The North Pontic region has served as a crucial crossroads for cultural contacts between.
17. **SÎRBU L., drd.** *Structuri de habitat și gospodărești din perioada hallstattiană timpurie descoperite în așezarea Trinca „Izvorul lui Luca”.* Sesiunea anuală de comunicări științifice „Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană” Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, București, 5-7 aprilie 2023. https://iabvp.ro/wp-content/uploads/2023/04/Program_Sesiune_IAVP_2023.pdf
18. **SÎRBU L.,** *Organizarea internă a așezărilor specifice comunităților de tip Chișinău-Corlăteni.* Sesiunea științifică internațională PONTICA '56: „Istorie și arheologie în spațiul vest-pontic”, Constanța, 4-6 octombrie 2023. <https://www.minac.ro/pontica-2023.html>
19. **TENTIUC, I.,** Sesiunea anuală de comunicări științifice *Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană*, 5-7 aprilie 2023, București. Organizatori: Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române. Comunicarea: *Economia banilor cântăriți în lumina vestigiilor din secolele IX-XI descoperite la sud și la est de Carpați.* <https://iabvp.ro/sesiune-comunicari-2023/>

20. **TENTIUC, I.**, Sesiunea Internațională de comunicări științifice, Ediția XVIII-a. 19-20 mai 2023, la Bârlad, România. Organizatori: Muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad. Comunicarea: *Un nou mormânt de incinerare în situlă de bronz descoperit la Peresecina, raionul Orhei, Republica Moldova* (în colaborare cu Valeriu Bubulici, Denis Topal și Angela Simalcsik).
<https://actualvs.ro/sesiunea-internationala-de-comunicari-stiintifice-de-la-barlad-a-ajuns-la-a-18-a-editie/>
21. **TOPAL, D., dr.;** UHL, R. Participare online la Conferința Internațională: *Mobilität auf dem Balkan während der Bronzezeit*, 27 aprilie 2023, Menaggio, Italia. Comunicarea: *Chronologie und Technologie im Gräberfeld von Purcari: Metall, Keramik und Textilien in der Frühbronzezeit der heutigen Moldaurepublik*.
22. **TOPAL, D., dr.** Workhop *EU4Dialogue: Archaeology* 15 mai 2023, Batumi. Organizatori: EA DAI, Goethe Institut. Comunicarea: *Purcari burial ground of the late 4th mill. BC. Chronology, planigraphy and digitalization issues*.
23. **TOPAL, D., dr.** Participare la Simpozionul Național *Petrodava*, 12 octombrie 2023, Piatra-Neamț. Organizatori: Complexul Muzeal Național Neamț. Comunicarea: *Mormântul de incinerare în vas de bronz (secolele II-I î.H.), descoperit la Peresecina (raionul Orhei, Republica Moldova). Date antropologice* (colab. Bobe, S.-D., Cefalan, M.-R., Simalcsik A., Tentiuc, I., Bubulici, V.)
24. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Sesiunea științifică internațională consacrată „*Profesor Ilona Czamańska la 50 de ani de activitatea științifică*”, organizată de Facultatea de Istorie a universității Adam Mickiewicz din Poznań, Academia de Științe din Polonia, 15 februarie 2023, cu Comunicarea: „*Studii balcanice în istoriografia contemporană din Republicii Moldova*”. <https://historia.amu.edu.pl/wiadomosci/galeria/jubileusz-50-lecia-pracy-naukowej-prof.-ilony-czamanskiej-piotr-namiota>
25. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Participare la sesiunea științifică de comunicări „Țara Bârsei”, Ediția XXI-a, cu tema: „*Cultură și civilizație – secolele XVIII-XX*”, organizată de muzeul „Casa Mureșenilor” din Brașov și Consiliul Județean Brașov, 24-26 mai 2023, cu raportul: „*Moștenirea epistolară din textele feminine. Corespondența privată a surorilor Cantemir*”.
<https://www.rador.ro/2023/05/25/calendarul-evenimentelor-24-mai-selectiuni-10/>
26. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Participare la simpozionul internațional: „*Trecutul și prezentul relațiilor româno-polone*”, Ediția a XXIV-a, organizat de Uniunea Polonezilor din România, Dom Polski din Suceava, 24-26 august 2023, Gura Humorului (România), cu raportul: „*Nowe przyczynki do poznania dziejów rodu Radziwiłłów/Noi contribuții documentare la istoria familiei Radziwiłł*”
<https://glasulsucevei.ro/foto-casa-polona-dom-polski-de-la-moara-a-fost-inaugurata-romania-si-polonia-sunt-doua-tari-prietene-de-foarte-mult-timp/>
27. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Participare online la conferința științifică anuală a Institutului de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, organizată de Academia Română și Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova „C. S. Nicolăescu-Plopșor”, 5-7 octombrie, Craiova (România), cu raportul în plen: „*Urmașii lui Dimitrie Cantemir sau mituri și realități despre viața privată a familiei Cantemir*”

<https://craiovalive.ro/index.php/eveniment/conferinta-anuala-a-institutului-de-cercetari-socio-umane-din-craiova-c-s-nicolaescu-plopsor-2023/2023-10-07/>

28. **ZABOLOTNAIA, L.,dr.hab.** Participare online la conferința științifică internațională „Centenar D. Onciul. Perspective asupra Evului Mediu și modernității timpurii: surse, metode, abordări”, oragnizată de Facultatea de Istorie a Universității din București, 19-20 octombrie, 2023, cu raportul: „*Istoria feminină în imagini. Noi abordări metodologice*”
<https://unibuc.ro/conferinta-perspective-asupra-evului-mediului-si-modernitatii-timpurii-surse-metode-abordari-la-facultatea-de-istorie-a-ub/>
29. **ZABOLOTNAIA, L.,dr.hab.** Conferința științifică internațională: conferința științifică internațională: *Balcanicum, Edition XXII. Memorial places and politics of memory in the South-East Europe*, Poznań, 20-21 octombrie 2023, organizată de Comisia de Balcanistică a Academiei de Științe a Poloniei și Universitatea Adam Mickiewicz, cu raport: „*Problemy „polityki pamięci” i rekonstrukcja przeszłości we współczesnych badaniach historycznych na przykładzie Moldawii*”.
<https://amu.edu.pl/en/welcome-center/upcoming-events>
30. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Participare online la simpozionul/webinar "*Cantemir - Kantemiroglu - Cantemir: un principe si trei culturi*", organizat de Academia Oamenilor de Stiinta din Romania (AOSR), 29 noiembrie 2023, cu raportul: „*Cantemirologia contemporană: noi abordări metodologice*”. Join Zoom Meeting
<https://us02web.zoom.us/j/87535105331?pwd=M09iNjZjZ3lwZk14NGZGSno5a0Vndz09>

12.2. Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova): 6

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.,dr.** Conferința internațională *Identitățile Chișinăului: comunități istorice*, ediția a VIII-a, organizată de Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Moldova și Grupul Civic pentru Patrimoniul Cultural, Muzeul Național de Artă, 17-18 octombrie 2023. Comunicarea: *Era nobilimea Basarabiei din secolul al XIX-lea românească, rusă sau străină*.
<https://upsc.md/2023/10/02/conferinta-stiintifica-internationala-identitatile-chisinaului-comunitati-istorice/>
2. **MISTREANU E.,drd.** Conferința internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine / Cultural heritage of yesterday – contribution to the development of a sustainable society of tomorrow*. Secțiunea 5. Arheologia azi: probleme și soluții. Organizatori: Academia de Științe a Moldovei; Universitatea de Stat din Moldova, Școala Doctorală Științe Umanistice a USM; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice TABOR (Iași, România); Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (Lvov, Ucraina); Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); Universitatea Liberă din Berlin (Germania); Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; Muzeul Național de Istorie a Moldovei. ” (ediția a VII-a), Iași-Chișinău-Lviv, 9-10 februarie 2023. Comunicarea: *Despre tehnici de modelare și tipuri de recipiente ceramice la comunitățile gumelnițene de tip Bolgrad-Aldeni (în baza a două vase fragmentare descoperite la Chioselia Mare I) / About modeling techniques and types of ceramic vessels to the Gumelnitsa communities*

of the Bolgrad-Aldeni type (on the basis of two fragmentary vessels discovered at Chioselia Mare I).

[https://asm.md/sites/default/files/2023-](https://asm.md/sites/default/files/2023-02/Ziua%20internationala%20a%20femeilor%20in%20cercetare_ASM_program.pdf2)

[02/Ziua%20internationala%20a%20femeilor%20in%20cercetare_ASM_program.pdf2](https://asm.md/sites/default/files/2023-02/Ziua%20internationala%20a%20femeilor%20in%20cercetare_ASM_program.pdf2).

- MISTREANU E., drd.** Conferința internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine / cultural heritage of yesterday – contribution to the development of a sustainable society of tomorrow. secțiunea 8 Arheologia azi: probleme și soluții / Archeology Today: Problems and Solutions*. Organizatori: Universitatea de Stat din Moldova; Academia de Științe a Moldovei; Centrul Mitropolitan de Cercetări Științifice T.A.B.O.R. (Iași, România); Institutul European pentru Cercetări Multidisciplinare (Buzău, România); Universitatea Liberă din Berlin, Germania; Institutul de Etnologie al Academiei Naționale de Științe din Ucraina (Lviv); Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale; Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”; Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Comunicarea: *Piese litice din piatra șlefuită în mediul gumelnițean de nord-est / Lithic pieces of polished stone in the north-eastern Gumelnita area*.

<https://asm.md/sarbatorim-impreama-pe-26-septembrie-zilele-europene-ale-patrimoniului-cultural-cu-tema-living>

- PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** Conferința Științifică Internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, ediția a VII-a, organizată de AȘM, Universitatea de Stat din Moldova etc. 9-10 februarie 2023. În cadrul Programului de Stat 20.80009.0807.19 „Cultura promovării imaginii orașelor Republicii Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii”. Comunicarea: *Albina Ostermann – prima femeie muzeograf din Basarabia*. Prezentare orală.

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Program_tezele_comunicarilor_conferinta_femeile_in_cercetare_2023_site.pdf

- SÎRBU L., dr.** *Modul de viață al comunităților de tip Chișinău-Corlăteni de pe promontoriul de la Trinca: trăsături generale și particularități*. Conferința științifică internațională *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, Chișinău, 26-27 septembrie 2023. <https://asm.md/sarbatorim-impreama-pe-26-septembrie-zilele-europene-ale-patrimoniului-cultural-cu-tema-living>

- SÎRBU, L., drd.; ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Conferința științifică internațională *Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*, ediția a VII-a, organizată de AȘM, Universitatea de Stat din Moldova etc., 9-10 februarie 202. În cadrul Programului de Stat 20.80009.0807.19 „Cultura promovării imaginii orașelor Republicii Moldova prin intermediul artei și mitopoeticii”. C omunicarea: *Digitization of cultural heritage as the basic priority of the National Museum of History of Moldova*”

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Program_tezele_comunicarilor_conferinta_femeile_in_cercetare_2023_site.pdf

12.3. Manifestări științifice naționale cu participare internațională: 33

- ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** *Al XVII-lea Simpozion de Heraldică, 27 aprilie 2023*, organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în colaborare cu Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore” și Comisia Națională de Heraldică de pe

- lângă președintele Republicii Moldova. Comunicarea: *Heraldica Constantin Bogatov (1957-2021)*.
Prezentare orală.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvii_lea_simpozion_de_heraldica/
2. **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Participare la Conferința științifică anuală “*Istorie - Arheologie – Muzeologie*”, 26 octombrie 2023 Chișinău. Organizatori: MNIM. Comunicarea: *Arme Cantimirești în heraldica teritorială a Republicii Moldova*, 26 octombrie.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
 3. **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Participare la Conferința științifică anuală “*Istorie - Arheologie – Muzeologie*”, 26 octombrie 2023 Chișinău. Organizatori: MNIM. Comunicarea: *Însemne teritoriale înregistrate în Armorialul General al Republicii Moldova în anul 2023*.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
 4. **ARCUȘ-JANTOVAN, E., dr.** Participare la lansarea de carte: *Circulația monetară în Basarabia. I. Monede (1812–1944)*, Iași, Editura PIM, 2021 (BOLUM Marian), organizat de Academia de Științe a Moldovei, 30 martie 2023. Comunicarea: *Circulația monetară în Basarabia (1812–1944)*.
<https://asm.md/zbuciumul-si-framantarile-unor-oameni-neavantajati-de-circulatia-banilor-straini-lansare-de-carte> Prezentare orală.
 5. **ARCUȘ-JANTOVAN, E., dr.** Conferința științifică anuală a MNIM „*Istorie - Arheologie – Muzeologie*”, 26-27 octombrie 2023, cu raportul: *Tezaur monetar „Chișinău-Poltava”*.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
 6. **BOLDUREANU, A., dr.** Participare la lansarea de carte: *Circulația monetară în Basarabia. I. Monede (1812–1944)*, Iași, Editura PIM, 2021 (BOLUM Marian), organizat de Academia de Științe a Moldovei, 30 martie 2023. Comunicarea: Aspecte ale circulației monetare în Basarabia în perioada modernă. (Note critice și de apreciale referitoare la volumul de carte prezentat). <https://asm.md/zbuciumul-si-framantarile-unor-oameni-neavantajati-de-circulatia-banilor-straini-lansare-de-carte>
 7. **BOLDUREANU, A., dr.** Al XVII-lea Simpozion de Heraldică, 27 aprilie 2023, organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei în colaborare cu Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore” și Comisia Națională de Heraldică de pe lângă președintele Republicii Moldova. Comunicarea: *Plumburi medievale vest-europene pentru stofe, descoperite în Republica Moldova (secolele XVI-XVII) (II)*. Prezentare orală.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvii_lea_simpozion_de_heraldica/
 8. **CHIROȘCA, A., cerc.știin.** Conferința științifică cu participare internațională: *Istorie - Arheologie – Muzeologie din cadrul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, în format mixt (cu prezență fizică și online)*. 26-27 septembrie 2023. Comunicarea: *Tipologii iconografice ale Mântuitorului Iisus Hristos în colecția Muzeului Național de Istorie a Moldovei*.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)

9. **GRÎȚCO, A., cerc.știin.** Conferința științifică națională „Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)”. 19 septembrie 2023. Comunicarea: *Scrierile istoricilor basarabeni în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei (secolul XIX-începutul secolului XX)*https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prim_a_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
10. **GRÎȚCO, A., cerc.știin.** Conferința științifică cu participare internațională: *Istorie - Arheologie – Muzeologie* din cadrul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, în format mixt (cu prezență fizică și online). 26-27 septembrie 2023. Comunicarea: *Autori de manuale basarabeni în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, sec. XIX-înc. sec. XX*https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
11. **IARMULSCHI, V., dr.;** MUNTEANU O., Participare la sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția a IX-a, organizată de USM, 25-27 mai 2023, cu raportul: „Note pe marginea orizontului din sec II-I a. Chr. de la Roșiori-Dulcești”.https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
12. **IARMULSCHI, V., dr.** Participare la conferința științifică anuală a MNIM „Istorie - Arheologie – Muzeologie”, 26-27 octombrie 2023, cu raportul: „Costum”-mormânt – identitate în silvostepa est-carpatică în epoca Latène târzie”.https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
13. **MATEEVICI, N., dr.;** TOPAL, D., dr. Participare la Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, Universitatea de stat din Moldova, a IX-a ediție, Chișinău, 26 mai 2023. Comunicarea: *Unele considerațiuni noi privitor la datarea fondării Tyrasului.* https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2238
14. **MATEEVICI, N., dr.;** IONESCU M., ALEXANDU N., CONSTANTIN R. Un nou lot de ștampile amforice, descoperite la Mangalia (Stadionul municipal). *Conferința științifică a MNIM , ed. XXXIII, 26-27 octombrie 2023. Program, rezumatele comunicărilor,* Chișinău, 2023, 73. (ISBN 978-5-36241-088-9)
15. **MISTREANU, E., drd.** Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, Universitatea de stat din Moldova, a IX-a ediție, Chișinău, 26 mai 2023. Comunicarea: *Noi descoperii arheologice la Trușeni, municipiul Chișinău.* https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
16. **MISTREANU E., drd.** Participare la Conferința științifică anuală “Istorie - Arheologie – Muzeologie”, 26 octombrie 2023 Chișinău. Organizatori: MNIM. Comunicarea: *Despre piesele de cult din așezările gumelnițene de tip Bolgrad-Aldeni.* https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxiii_2023/
17. **PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** dr.hab. Colocviu național „Muzeul secolului XXI între tradiționalism și modernitate. Management muzeal”, organizat de Muzeul Național de Istorie a Moldovei, 10 martie 2023. Comunicarea: *Concepția managerială tradițională și cea modernă în instituția muzeală din Republica Moldova.* Prezentare orală.

- https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/colocviul_national_muzeul_secolului_x_xi_intre_traditionalism_si_modernitate/
18. **PLOȘNIȚA, E., dr.hab.** Conferința științifică națională cu participare internațională “Cercetarea istorică și culturologică în spațiul unitar european: paradigme, realități, perspective”, organizată de Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, 24-25 februarie 2023. Comunicarea: *Istoria, muzeul de istorie și educația muzeală - abordări moderne*. Prezentare orală în plen. <https://meet.google.com/rir-azky-ovn>
 19. **SERJANT, V., cerc.știin.** Participare la conferința științifică: „Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)”, organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei, 19 septembrie 2023. Comunicarea: *Profesori de la Școala Reală din Chișinău în colecțiile Muzeului Național de Istorie a Moldovei*,
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
 20. **SERJANT, V., cerc.știin.** Conferința științifică cu participare internațională: *Istorie - Arheologie – Muzeologie* din cadrul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Ediția a XXXIII-a, în format mixt (cu prezență fizică și online). 26-27 septembrie 2023. Comunicarea: *Colecția academicianului Antonie Ablov în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei*
 21. **SÎRBU, M., dr.** Sesiunea Științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie USM, ediția IX, 26 mai 2023. Comunicarea: *Posibile fragmente de altar descoperite în așezarea Taraclia-Gaidabul*.
https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
 22. **SÎRBU, M., dr.** Conferința Științifică Istorie-Arheologie-Muzeologie a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, ediția XXXIII-a, 26-27 octombrie 2023. Comunicarea: *Un nou depozit de bronzuri descoperit pe teritoriul Republicii Moldova*.
 23. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Conferința științifică *Arheologie interdisciplinară. Metode, studii, rezultate*, 14-16 august 2023, Trebujeni-Orheiul Vechi. Organizatori: Institutul de Cercetări Bioarheologice și Etnoculturale și Rezervația Cultural-Naturală „Orheiul Vechi”. Comunicarea: I. Tentiuc, M. Meyer, O. Munteanu, V. Iarmulschi, *Despre cuptoarele medievale timpurii de redus minereul de fier descoperite la Ivancea-Orhei*.
<https://conferinte.stiu.md/sites/default/files/evenimente/Program%20Conferinta%20OV%202023.pdf>
 24. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Conferința științifică *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, 26-27 octombrie 2023, Chișinău. Organizatori: Muzeului Național de Istorie a Moldovei. Comunicarea: Tentiuc, I.; Munteanu, O.; Mayer M.; Iarmulschi V. *Un nou centru de redus minereul de fier din secolul al X-lea, descoperit în spațiul pruto-nistrean: situl Ivancea – sub Pădure, raionul Orhei*.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/
and on the scientific platform: https://conferinte.stiu.md/event_page/579
 25. **TOPAL, D., dr.** Participare la Sesiunea științifică a departamentului Istoria românilor, universală și arheologie *In memoriam Ion Niculiță, IX*, 26 mai 2023, Chișinău. Organizatori:

- USM. Comunicarea *Unele considerațiuni noi privitor la datarea fondării Tyrasului* (coautor N. Mateevici). https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2238
26. **TOPAL, D., dr.** Participare la Colloquium *Artifacts, Technology and Raw material in the Tisza-Dniester area in the Iron Age*. 28 iulie 2023, Saharna, Moldova. Organizatori: USM. Comunicarea *Analiza XRF a vârfurilor de săgeți scitice timpurii și mijlocii din colecția Muzeul Național de Istorie a Moldovei* <https://istorie.usm.md/?p=1104>
27. **TOPAL, D., dr.** Participare la Conferința *Interdisciplinary archaeology. Methods, studies, results*. 15 august 2023, Trebujeni. Organizatori: ICBE. Comunicarea *Global Amphorae Culture (GAC) pottery to the East of the Prut River: GAC, not GAC and almost GAC?*
28. **TOPAL, D., dr.** Participare la seminar științifico-practic *Dialog științifico-cultural cu reprezentanții instituțiilor de profil cu privire la evidența și administrarea colecțiilor arheologice și arhivei cercetărilor arheologice*, 29 septembrie 2023, Chișinău. Organizatori: MNIM. Comunicarea: *Formarea colecției de materiale fotografice lecate cu cercetări arheologice din Moldova*
29. **TOPAL, D., dr.** Participare la Conferința științifică anuală “*Istorie - Arheologie – Muzeologie*”, 26 octombrie 2023, Chișinău. Organizatori: MNIM. Comunicarea *Dynamics of funerary activities among forest-steppe communities in the 3rd millennium BC. A Bayesian study of chronology of the barrows on the Dniester and Răut rivers* (coautori Szmyt, M., Goslar, T.)
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxiii_2023/
30. **TOPAL, D., dr.** Participare la Conferința științifică anuală “*Istorie - Arheologie – Muzeologie*”, 26 octombrie 2023 Chișinău. Organizatori: MNIM. Comunicarea *Planigraphy of the burial ground near Dănceni (Iron Age)* (coautor Bubulici, V.)https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_istorie_arheologie_muzeologie_editia_xxxiii_2023/
31. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Sesiunea științifică a *Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie, ediția a IX-a*, organizată de USM, 25-27 mai 2023, cu raportul: „*Repere documentare inedite privind viața și activitatea movilencelor. Studiu de caz: Maria și Anna*”.<https://istorie.usm.md/?p=1091>; https://istorie.usm.md/wp-content/uploads/Program_fin.pdf
32. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Conferința națională cu participare internațională „*Personalități marcante din istoria Basarabiei (sec. XIX-prima jumătate sec. al XX-lea)*”, organizată de MNIM, 19 septembrie 2023, cu raportul: „*Personalități basarabene uitate – familia Tumarkin*“
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
33. **ZABOLOTNAIA, L., dr.hab.** Conferința științifică anuală a MNIM „*Istorie - Arheologie – Muzeologie*”, 26-27 octombrie 2023, cu raportul: „*Abordări conceptuale și repere metodologice privind studierea vieții private a membrilor familiei Cantemir*”.https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/

12.4. Manifestări științifice naționale: 23

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Masa rotundă „*Toponimie și heraldică*”, dedicată memoriei filologului Ion Dron (17 iunie 1998 – 18 februarie 2003), 16 iunie 2023, organizată de Catedra de filologie și istorie găgăuză a Universității de Stat din Comrat, Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Comunicarea: *Armele grăitoare teritoriale: de la toponimie la heraldică*. Prezentare orală.
2. **ANDRIEȘ-TABAC, S., dr.** Masa rotundă „*Prezentul și perspectivele patrimoniului cultural*”, organizat de Muzeul de Istorie a orașului Chișinău, 13 ianuarie 2023. Comunicarea: *Simbolurile naturale și culturale ale municipiului Chișinău*. Prezentare orală.
<https://asm.md/marcam-ziu-nationala-culturii-prin-promovarea-valorlor-spirituale-si-performantei-cercetare>
3. **BUBULICI, V.** Seminarul științifico-practic „*Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova*”, dedicat Zilelor Europene ale Arheologiei (16-18 iunie 2023), organizat de Ministerul Culturii al Rep. Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei și Agenția Națională Arheologică, 14 iunie 2023, Chișinău. Moderator atelier.
[Seminarul științifico-practic „Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova” :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți :: Muzeul Național de Istorie a Moldovei \(nationalmuseum.md\)](#).
4. **GRÎȚCO, A., cerc.știin.** Conferința științifică națională *Mitropolitul Gurie Grosu-conștiința posterității și memoria culturală*, organizată de Asociația istoricilor din Republica Moldova A. Moșanu, Asociația Obștească Mitropolitul Gurie Grosu în parteneriat cu Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, 16 noiembrie 2023. Comunicarea: *Colecția Gurie Grosu în patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Moldovei*
5. **MISTREANU, E., drd.** Seminarul științifico-practic „*Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova*”, dedicat Zilelor Europene ale Arheologiei (16-18 iunie 2023), organizat de Ministerul Culturii al Rep. Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei și Agenția Națională Arheologică, 14 iunie 2023, Chișinău. Moderator atelier.
[Seminarul științifico-practic „Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova” :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți :: Muzeul Național de Istorie a Moldovei \(nationalmuseum.md\)](#).
6. **MISTREANU, E., drd.** Masa rotundă „*Arheologul Emanuil RIKMAN – 100 de ani de la naștere*”, 13 aprilie 2023, Sala albastră, et. II, Muzeul Național de Istorie a Moldovei.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_arheologul_emanuil_rikman_100_de_anii_de_la_nastere/
7. **MISTREANU, E., drd.** Seminarul științifico-practic „*Dialog științific-cultural cu reprezentanții instituțiilor de profil cu privire la evidența și administrarea colecțiilor arheologice și arhivei cercetărilor arheologice*”, 29 septembrie 2023, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău.

- <https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/seminar stiintific practic dialog stiintific cultural cu reprezentantii institutiilor de profil cu privire la evidenta si administrarea colectiilor arheologice si arhivei cercetarilor arheologice 2023/>
8. **POVESTCA, A., cerc.știin.** Simpozionului științific cu genericul „*General și specific în actele de unire ale românilor de la 1918*”, organizat cu ocazia împlinirea a 105 ani de la desăvârșirea procesului de unificare politică românească și marcării a 25 ani de activitate a Bibliotecii „Alba Iulia” filiala Bibliotecii Municipale „B.P.Hașdeu” din Chișinău, desfășurat la Biblioteca „Alba Iulia”, Chișinău, 1 septembrie 2023. Comunicareaa *Daniel Ciugureanu prim-ministru Republicii Democratice Moldovenești, personalitate marcantă a neamului românesc*. Atașat aici găsiți linkul pentru subiect:
https://www.instagram.com/reel/CwqE4E9gpi/?utm_source=ig_web_copy_link&igshid=MzRIODBiNWFIZA==
 9. **POVESTCA, A., cerc.știin.** Conferința științifică *105 ani de la Unirea Basarabiei cu România - Unde-s doi puterea crește...Lección de istorie și demnitate a anului 1918*, organizată de Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a Republicii Moldova, Chișinău, 27 martie 2023. Comunicareaa: *Deputați ai Sfatului Țării, care au votat Unirea Basarabiei cu România, represați de regimul totalitar comunist*. <https://asm.md/105-ani-de-la-unirea-basarabiei-cu-romania-unde-s-doi-puterea-creste-lectia-de-istorie-si-demnitate>
 10. **SAVA, E., dr.hab.** Masa Rotundă: „*Arheologul Emanuil Rikman – 100 de ani de la naștere*”, organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova și Agenția Națională Arheologică a Ministerului Culturii a RM, 13 aprilie 2023. https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_arheologul_emanuil_rikman_100_de_ani_de_la_nastere/
 11. **SAVA, E., dr.hab.** Moderator, Seminarul științifico-practic: „*Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova*”, dedicat Zilelor Europene ale Arheologiei (16-18 iunie 2023), organizat de Ministerul Culturii al Rep. Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei și Agenția Națională Arheologică, 14 iunie 2023, Chișinău. [Seminarul științifico-practic „Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova” :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți Muzeul Național de Istorie a Moldovei \(nationalmuseum.md\).](#)
 12. **SAVA, E., dr.hab.** Moderator, Sesiunea Națională de Rapoarte, 16 mai 2023, organizată de Comisia Națională Arheologică, Ministerul Culturii, Agenția Națională Arheologică și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. <https://mecc.gov.md/ro/content/agentia-nationala-arheologica>
 13. **SÎRBU, M., dr.** Seminarul științifico-practic *Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova*, dedicat Zilelor Europene ale Arheologiei (16-18 iunie 2023), organizat de Ministerul Culturii al Rep. Moldova, Muzeul Național de Istorie a Moldovei și Agenția Națională Arheologică, 14 iunie 2023, Chișinău. Moderator atelier.
[Seminarul științifico-practic „Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova” :: Arhiva Evenimentelor :: Noutăți :: Muzeul Național de Istorie a Moldovei \(nationalmuseum.md\).](#)

14. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Masa Rotundă *Arheologul Emanuil Rikman – 100 de ani de la naștere*, 13 aprilie 2023, Chișinău. Organizatori: Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova și Agenția Națională Arheologică a Ministerului Culturii a RM. Comunicarea: „*Colecțiile arheologice ale lui Emanuil Rikman în fondurile Muzeului Național de Istorie a Moldovei*”.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/masa_rotunda_arheologul_emanuil_rikman_100_de_anii_de_la_nastere/
15. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Simpozionul științific *Monumente și locuri istorice din raionul Ungheni*, 1 mai 2023, Ungheni. Organizatori: Asociația istoricilor „Nicolae Iorga” din Ungheni, Muzeul de Etnografie și Istorie din Ungheni și Direcția Educație Ungheni. Comunicarea: *Un sit istoric medieval pe Prutul mijlociu - Țuțora*.
16. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2022*, 16 mai 2023, Chișinău. Organizatori: Comisia Națională Arheologică, , Agenția Națională Arheologică, Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Comunicarea: S. Musteață, **I. Tentiuc**, I. Ursu, *Cercetări arheologice în vatra istorică a Chișinăului (str. Pușkin, nr. 62)*.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_cercetari_arheologice_in_republica_moldova_campania_2022_16_mai_2023/
17. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Sesiunea Națională de Rapoarte *Cercetări arheologice în Republica Moldova. Campania 2022*, 16 mai 2023, Chișinău. Organizatori: Comisia Națională Arheologică, , Agenția Națională Arheologică, Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Comunicarea: S. Musteață, **I. Tentiuc**, I. Ursu, *Cercetări arheologice în situl Chișinău-Biserica Constantin și Elena*.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/sesiunea_nationala_de_rapoarte_cercetari_arheologice_in_republica_moldova_campania_2022_16_mai_2023/
18. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Seminarul științifico-practic *Sistemul de administrare a patrimoniului arheologic în muzeele din Republica Moldova*, 14 iunie 2023, Chișinău. Comunicarea: *Muzeul local și cercetarea arheologică a localității: studiu de caz or. Chișinău*, și Agenția Națională Arheologică.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/seminarul_stiintifico_practic_sistemul_de_administrare_a_patrimoniului_arheologic_in_muzeele_din_republica_moldova_14_iunie_2023/
19. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Seminarul științifico-practic *Dialog științifico-practic cu reprezentanții instituțiilor de profil cu privire la evidența și administrarea colecțiilor arheologice și arhivei cercetărilor arheologice*”, 29 septembrie 2023, Chișinău. Organizatori: Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Comunicarea: I. Tentiuc, E. Mistreanu, *Administrarea colecției de ceramică, paleontologie și arheozoologie în cadrul Muzeului Național de Istorie a Moldovei*.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/seminar_stiintifico_practic_dialog_stiintifico_cultural_cu_reprezentantii_institutiilor_de_profil_cu_privire_la_evidenta_si_administrarea_colectiilor_arheologice_si_arhivei_cercetarilor_arheologice_2023/
20. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Conferința științifică *Arheologia urbană – cercetare, protejare și promovare*, 11 octombrie 2023 Chișinău. Organizatori: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului Municipal Chișinău. Comunicarea: *Rezultatele cercetărilor*

arheologice în situl Chișinău-Biserica Constantin și Elena. <https://rlive.md/despre-conferinta-stiintifica-organizeaza-pe-data-de-11-octombrie-2023-arheologia-urbana-cercetare-protejare-si-promovare/>

21. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Conferința științifică *Arheologia urbană – cercetare, protejare și promovare*. 11 octombrie 2023 Chișinău. Organizatori: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului Municipal Chișinău. Comunicarea: *Cercetări arheologice în zona Turnului de Apă din Chișinău.* <https://rlive.md/despre-conferinta-stiintifica-organizeaza-pe-data-de-11-octombrie-2023-arheologia-urbana-cercetare-protejare-si-promovare/>
22. **TENTIUC, I., dr.** Participare la Conferința științifică internațională *Cercetarea și valorificarea patrimoniului arheologic medieval*, ediția a doua, 3 noiembrie 2023, Chișinău, Republica Moldova. Organizatori: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Comunicarea: Ion Ursu, Sergiu Musteață, **Ion Tentiuc**, *Incinta cetății Soroca. Noi date arheologice obținute în campania din 2023.* <https://upsc.md/2023/10/05/conferinta-stiintifica-internationala-cercetarea-si-valorificarea-patrimoniului-arheologic-medieval-editia-a-ii-a/>
23. **VASILACHE, M., drd.** Cercetări arheologice în Republica Moldova: Campania 2022: Sesiunea Națională de Rapoarte, 16 mai 2023, organizată de Comisia Națională Arheologică, Ministerul Culturii, Agenția Națională Arheologică și Muzeul Național de Istorie a Moldovei. <https://mecc.gov.md/ro/content/agentia-nationala-arheologica>

13. Aprecieră și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri).

- **MISTREANU E.** Diploma de Excelență a Academiei de Științe a Moldovei, Hotărârea Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei nr. 327 din 6 noiembrie 2023.
- **TOPAL, D.** Titlul de membru corespondent la Institutul German de Arheologie (Deutsches Archaeologische Institut, Germania) 18.05. 2023.
- **TOPAL, D.** Titlul de membru corespondent la ISMEO (Asociația Internațională de Studii Mediterane și Orientale), Roma, Italia, 08.04.2023.
- **SÎRBU, L.** Titlul de membru corespondent la Institutul German de Arheologie (Deutsches Archaeologische Institut, Germania)
- **PLOȘNIȚA, E.** Medalie Dimitrie Cantemir, desticție AȘM, 10 martie 2023.
- **ZABOLOTNAIA, L.** – Diplomă de onoare a AȘM pentru managementul eficient în cadrul Programului de Stat 20.80009.0807.43 *Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare* (februarie 2023).
- **ZABOLOTNAIA, L.** – Diplomă de excelență a AȘM pentru rezultate relevante în activitatea de cercetare și promovarea științei pe plan național și internațional (5 decembrie 2023).

14. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:

Emisiuni radio/TV de popularizare a științei:

1. **GRÎȚCO, A.** A fost elaborat un text de promovare pe pagina de net a MNIM despre Expoziția temporară *Magia luminilor de altă dată*.
https://www.nationalmuseum.md/ro/exhibitions/magia_luminilor_de_altadata/

Proiectul TVM *Arta în istorie*:

1. **A. Gritco**, *Evanghelia ferecata*<https://www.youtube.com/watch?v=VFFAvDkRfrI>
2. **A. Povestca**, *Tunuri, sec. XV*.<https://www.youtube.com/watch?v=VFFAvDkRfrI>
3. **V.Serjant**, *Lampă și scaunul lui Vasile Stroescu*
<https://www.youtube.com/watch?v=VFFAvDkRfrI>
4. **A. Chirosca**, *Icoana Maicii Domnului Tricheroussa din sec. XVII din patrimoniul MNIM* <https://www.youtube.com/watch?v=BEFnl-ujngw>
5. **L. Marinescu**, *Ceainicul cu suport și spirtieră sec. XIX-lea*. Emisiunea *Arta în istorii*, TV Moldova 1, 30 aprilie 2022.
<https://www.youtube.com/watch?v=NY8eKxN5Yz4>

15. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2022 de membrii echipei proiectului

1. **SRBU, M.** a susținut teza de doctor în istorie "*Habitatul comunităților din perioada tardivă a epocii bronzului în spațiul Carpato-Niprean (complexul cultural Noua-Sabatinovka-Coslogeni)*", specialitatea 613.01 - Arheologie, la data de 06.07.23.
<http://www.cnaa.md/thesis/57631/>
2. **MISTREANU E.**, Expert al bunurilor culturale mobile în domeniul de specializare Arheologie. Ordinului Ministrului Culturii nr. 293 din 31.10.2023. Certificat nr. 39 din 28.12.2023

16. Materializarea rezultatelor obținute în proiect

1. Rezultatele cercetării se află la baza procesului clasare a bunurilor de patrimoniu național în categoria de Tezaur, și respectiv în procesul de creșterea a tezaurului național general al Republicii Moldova.
2. Totodată, rezultatele cercetării, prin expunerea publică a patrimoniului muzeal, sunt materializate în procesul de educație și consolidare a societății în general.

17. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2023

17.1. Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – președinte al comitetului organizatoric *Al XVI-lea Simpozion de Heraldică*, Chișinău, MNIM, 27 aprilie 2023, organizat de Societatea de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”, MNIM, Comisia Națională de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/al_xvi_lea_simpozion_de_heraldica/

2. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – secretarul Comisiei Naționale de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.
3. **BOLDUREANU, A.** – membru comitetului științific al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXII-a, MNIM, Chișinău, 26-27 octombrie 2023.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)
4. **BOLDUREANU, A.** – membru al Comisiei Naționale de Heraldică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.
5. **BOLDUREANU, A.** – membru al Comisiei Naționale a Muzeelor și a Colecțiilor.
6. **BOLDUREANU, A.** – membru al Comisiei Naționale de utilizare a numelui țării în mărci comerciale pe lângă AGPI.
7. **GRITCO, A.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice naționale cu participare internațională *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*,
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
8. **MARINESCU, L.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXIII-a, MNIM, Chișinău, 26-27 octombrie 2023.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)
9. **SAVA, E.** – președinte comitetului științific al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXIII-a, MNIM, Chișinău, 26-27 octombrie 2023.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)
10. **SERJANT, V.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice naționale cu participare internațională *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*,
https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta_stiintifica_nationala_personalitati_basarabene_parte_a_patrimoniului_cultural_istoric_national_secolul_xix_prima_jumatate_a_secolului_al_xx_lea_2023/
11. **SÎRBU, L.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXIII-a, MNIM, Chișinău, 26-27 octombrie 2023.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)
12. **SÎRBU, L.** – suport tehnic în organizarea diverselor evenimente în Muzeu și curtea Muzeului.
13. **SÎRBU, M.** – membru comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXIII-a, MNIM, Chișinău, 26-27 octombrie 2023.
https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)

14. **PLOȘNIȚA, EI.** – membru al Comisiei Naționale a Muzeelor și a Colecțiilor.
15. **ZABOLOTNAIA, L.** – președinte comitetului organizatoric al conferinței științifice internaționale *Istorie – Arheologie – Muzeologie*, ediția a XXXIII-a, MNIM, Chișinău, 26-27 octombrie 2023.

https://www.nationalmuseum.md/en/news/arhive/scientific_conference_history_archeology_museology_xxxiii_edition_2023/)

14. **ZABOLOTNAIA, L.** – președinte comitetului organizatoric al conferinței științifice naționale cu participare internațională *Personalități basarabene – parte a patrimoniului cultural-istoric național (secolul XIX - prima jumătate a secolului al XX-lea)*,

<https://www.nationalmuseum.md/ro/news/arhive/conferinta stiintifica nationala personalitati basarabene parte a patrimoniului cultural istoric national secolul xix prima jumătate a secolului al xx lea 2023/>

17.2. Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale

Participare în colegii de redacție naționale:

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – redactor-șef al revistei *Heraldica Moldaviae*.
2. **BOLDUREANU, A.** – secretar de redacție al revistei *Heraldica Moldaviae*.
3. **BOLDUREANU, A.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
4. **MANZURA, I.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Stratum Plus* (categoria A, indexată).
5. **POVESTCA, A.** – membru al colegiului de redacție *Pyretus*, Buletin informativ al Muzeului de Istorie și Etnografie din orașul Ungheni.
6. **SAVA, E.** – redactor-șef al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
7. **SAVA, E.** – membru al colegiului de redacție al *Revista Arheologică* (categoria A, indexată SCOPUS).
8. **SAVA, E.** – editor la Seria Biblioteca *Tyragetia*.
9. **SÎRBU, L.** – secretar de redacție al *Revista Arheologică* (categoria A, indexată SCOPUS).
10. **PLOȘNIȚA, E.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
11. **TENTIUC, I.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.
12. **TOPAL, D.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Stratum Plus* (categoria A, indexată).
13. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție *Analecta Catholica*, Anuarul Episcopiei Romano-Catolice din Chișinău. Membru colegiului de redacție.
14. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Tyragetia*, Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei

17.3. Participare la colegii de redacție internaționale:

1. **ANDRIEȘ-TABAC, S.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Гербоведение*, Moscova, Federația Rusă.
2. **SAVA, E.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Studia Antiqua et Archaeologica*, Universitatea Al.I. Cuza, Iași.
3. **SAVA, E.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Revista de cercetări Arheologice și Numismatice*. Muzeul municipiului București.
4. **SAVA, E.** – editor la Seria *Tyragetia International*.
5. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție a revistei *Balkanica Posnaniensia. Acta et studia* (universitatea Adam Mickiewicz, Poznań, Polonia).
6. **ZABOLOTNAIA, L.** – membru al colegiului de redacție *Anuarului Universității din Alba-Iulia*, România.

17.4. În afara de organizarea și vernisarea expozițiilor, cercetătorii s-au ocupat și de alte activități expoziționale, cum ar fi:

1. Demontarea și reamenajarea expoziției permanente: *Istorie și civilizație medievală* (E. Arcuș-Jantovan, A. Chiroșca, A. Boldureanu, L. Marinescu).
2. Reamenajarea expoziției permanente *Sala Unirii: Basarabia în perioada anilor 1905-1918* (Grițco, V. Serjant).
3. Demontarea expoziției: *Simbolurile oficiale și neoficiale ale Republicii Moldova* (S. Andrieș-Tabac, A. Boldureanu).
4. Amenajarea expoziției permanente: *Moldova sovietică*.
5. Demontarea expoziției *Străvechea mea argintărie cu atâta artă cizelată...* (L. Marinescu, E. Arcuș-Jantovan).
6. Amenajarea expoziției temporare *Magia luminilor de altă dată* (Grițco, V. Serjant).
7. Amenajarea și demontarea expoziției temporare filatelice *MOLDFILEX-2022* (A. Boldureanu).
8. Participare la demontarea, împachetarea și transferul de la Taraclia la Chișinău a expoziției tematice temporare *Vestigii arheologice în stepa Bugeacului. Raionul Taraclia*” Expusă în or. Taraclia, str. General Inzov 1. Casa de cultură, sala mică în perioada 30 octombrie – 31 ianuarie 2022 (L. Sîrbu, E. Mistreanu).
9. Participarea la reamenajarea banerelor din cadrul expoziției tematice temporare *Vestigii arheologice în stepa Bugeacului. raionul Taraclia*. Expuse în or. Taraclia, str. General Inzov 1. Casa de cultură, sala mică. 1 februarie – 30 mai 2022. (L. Sîrbu, E. Mistreanu).
10. Participarea la elaborarea listei pieselor pentru expoziția de la București *Dacia ultima frontieră a romanității*, 27 octombrie 2022-martie 2023. (L. Sîrbu, V. Bubulici).
11. Elaborarea documentației de export a 68 bunuri culturale, parte a expoziției *Dacia ultima frontieră a romanității*, 27 octombrie 2022-martie 2023. (L. Sîrbu)

17.5. Asistență de specialitate

1. **PLOȘNIȚA, E.** Asistență masterandului Zadnik Marco, de la Facultatea de Filosofie, Politică și Economie a Universității din Utrecht, Olanda la tema *Muzeul Național din Republica Moldova și identitatea națională* (aprilie 2023).

2. **PLOȘNIȚA, E.** Asistența cercetătorului-restaurator Jan Nispelaere (Arhivele Naționale ale Suediei, Stockholm) cu privire la situl istoric Tabăra regelui suedez Carol al XII-lea de la Varnița (octombrie 2023).
3. **PLOȘNIȚA, E.** Asistență domnului Gynielle Tachker (Pparis, Franța) (urmașul lui Tașker, fotograf basarabean în perioada țaristă și în perioada interbelică) cu privire la fondul de fotografie (atelierul Tașker) din patrimoniul muzeului(31 octombrie 2023).

17.6. Delegații și stagii

1. **MISTREANU E.** România, București, Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, 4.04.2023-7.04. 2023. Participare la sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, 5-7 aprilie 2023.
2. **MISTREANU E.** România, București, Casa Regală, Palatul Elisabeta, Participare la seara dedicată Republicii Moldova, 18-20 mai 2023.
3. **MISTREANU E.** Baku, Republica Azerbaijan, Muzeul Național de Istorie a Azerbaijanului, 20.08.2023 – 27.08.2023. Scopul: schimbul de experiență în domeniul managementului cultural, cu predilecție al celui muzeistic, stabilirea unor relații de parteneriat cu muzeele naționale din Azerbaijan.
4. **MISTREANU E.** Georgia, Kobuleti, Muzeul Kobuleti. 18.09.2023-25.09.2023. Scopul: vizită de cercetare și stabilirea unor relații de parteneriat
5. **MISTREANU E.** România, Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, 3.10.2023-7.10.2023. Participare la sesiunea internațională a Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța (PONTICA 56, 2023).
6. **MATEEVICI N.** delegație la București (5-7 aprilie 2023) la Institutul de Arheologie V.Pârvan. Participarea la Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie «Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană» organizată în colaborare cu Biblioteca Academiei Române - Cabinetul Numismatic și Muzeul Municipiului București cu comunicarea : *Un nou tip de amforă elenistică din regiunea nord și nord-vest pontică: Tip Glinioie?*
7. **MATEEVICI N.** delegație la Slava Rusă, jud. Tulcea, România (25 iulie – 26 august 2023). Participarea la lucrările șantierului arheologic Ibida, organizat de ICEM Tulcea și Asociația (L)Ibida (cercetarea și prelucrarea materialului amforic de la siturile din zona).
8. **MATEEVICI N.** delegație la Constanța, România (4-6 octombrie 2023). Participarea la lucrările Sesiunii științifice Internaționale Pontica, Organizată de Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța (MINAC), cu comunicare: *Ștampile de amfore grecești descoperite pe situl Medgidia, Elenistic I.* (în colaborare).
9. **MATEEVICI N.**delegație la Constanța, România (7-17 octombrie 2023). Cercetarea și prelucrarea materialului amforic, provenit din săpăturile recente (noiembrie 2022 – septembrie 2023) de la siturile Medgidia Elenistic 1 și Elenistic 3. (la invitația MINAC).
10. **PLOȘNIȚA, E.** București, 25 iunie – 1 iulie 2023, Arhivele Naționale ale României, Biblioteca Academiei de Științe a Moldovei. În cadrul delegației la Arhivele Naționale ale României au fost cercetate dosare din fondurile Ministerului Culturii și Artelor, Departamentul Artelor, Ministerul Instrucțiunii, perioada interbelică cu referire la situația muzeului școlar și a instituției muzeale memoriale din România și Basarabia. Au fost identificate informații noi, inedite privind activitatea muzeului școlar în Basarabia, o corespondență interesantă între Albina Ostermman și A. Grekulov cu referire la necesitatea și rolul acestei categorii de instituție muzeală, o corespondență inedită între P. Gore și T. Porucic și Ministerul

Instrucțiunii. În sala de lectură a Bibliotecii Academiei Românei au fost studiate revistele Viața Basarabiei (trei editori diferiți) cu privire la instituția muzeală memorială. Interesant este de menționat că, totuși, prima instituție memorială din Basarabia a fost cea cu profil militar, chiar dacă Ministerul nu a acceptat-o. Informațiile noi, inedite depistate în fondurile de arhivă și în revistele basarabene din Biblioteca Academiei Române vor servi la elaborarea și prezentarea unor comunicări științifice, la publicarea unor articole, studii monografice de muzeologie

11. **SÎRBU L.**, România, București, Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, 4.04.2023-7.04.2023. Participare la sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, 5-7 aprilie 2023.
12. **SÎRBU L.**, România, București, Casa Regală, Palatul Elisabeta, Participare la seara dedicată Republicii Moldova, 18-20 mai 2023.
13. **SÎRBU L.**, Berlin (Germania), 01-21 iunie 2023, Stagiare la EA DAI (Departamentul Eurasia, Institutul German de Arheologie).
14. **SÎRBU L.**, Baku, Republica Azerbaijan, Muzeul Național de Istorie a Azerbaijanului, 20.08.2023 – 27.08.2023. Scopul: schimbul de experiență în domeniul managementului cultural, cu predilecție al celui muzeistic, stabilirea unor relații de parteneriat cu muzeele naționale din Azerbaijan.
15. **SÎRBU L.**, Georgia, Kobuleti, Muzeul Kobuleti. 18.09.2023-25.09.2023. Scopul: vizită de cercetare și stabilirea unor relații de parteneriat
16. **SÎRBU L.**, România, Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, 3.10.2023-7.10.2023. Participare la sesiunea internațională a Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța (PONTICA 56, 2023).
17. **SÎRBU L.**, Roma, Italia, 19-21 noiembrie 2023.
18. **TOPAL D.** Berlin (Germania), 03-31.03.2023, Stagiare la EA DAI (Departamentul Eurasia, Institutul German de Arheologie).
19. **ZABOLOTNAIA, L.** 23-27 mai, 2023, deplasare la Brașov (România), cu scopul de a participa la sesiunea științifică de comunicări „Țara Bârsei”, Ediția XXI-a, cu tema: „*Cultură și civilizație – secolele XVIII-XX*”, care s-a desfășurat în data de 24-26 mai 2023, organizată de muzeul „Casa Mureșenilor” și Consiliul Județean Brașov. A fost prezentat raport în plen: „*Moștenirea epistolară din textele feminine. Corespondența privată a surorilor Cantemir*”; am donat cărți, publicate de MNIM; semnat *Acordul de parteneriat* între Muzeul Național de Istorie a Moldovei și Muzeul Casa Mureșenilor Brașov. Cheltuielile de cazare și sejur au fost din contul organizatorilor. Cheltuielile de transport – din cont propriu. Activitatea face parte din tema de cercetare: „*Universul feminin în Moldova medievală și epocă modernă. Abordări și interpretări interdisciplinare*” în conformitate cu planul de realizare a proiectului de cercetare Program de Stat (2020-2023) *Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare* (cifrul proiectului: 20.80009.0807.43).
20. **ZABOLOTNAIA, L.** 23-27 august, 2023, deplasare în orașul Gura Humorului (România), cu scopul de a participa la simpozion internațional cu tema: „*Trecutul și prezentul relațiilor româno-polone*”, Ediția a XXIV-a, care s-a desfășurat în data de 24-26 august 2023, organizată de Uniunea Polonezilor din România, Dom Polski din Suceava. A fost prezentat raport: „*Noi contribuții documentare la istoria familiei Radziwiłł*” și sau donat cărți, publicate de MNIM.
21. **ZABOLOTNAIA, L.** 13 -24 octombrie, 2023, delegație în orașele Varșovia, Kórnik și Poznań, cu scopul de cercetare și documentare în arhivele, muzeele, bibliotecile și secțiile de

manuscrite pentru a finaliza colectarea documentelor pentru studiu monografic *Moldovencele în istoria Europei* (sec. XVII-XIX). Drept rezultat, au fost identificate peste 25 de documente noi (113 foi) în arhivele din Varșovia (AGAD) și Kórnik (Poznań). La conferința științifică internațională: *Balcanicum, Ediție XXII. Memorial places and politics of memory in the South-East Europe*, Poznań, 20-21 octombrie 2023, organizată de Comisia de Balcanistică a Academiei de Științe a Poloniei și Universitatea Adam Mickiewicz, a fost prezentat raport: *Problemy "polityki pamięci" i rekonstrukcja przeszłości we współczesnych badaniach historycznych na przykładzie Mołdawii*.

18. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect.

- Echipa alcătuită din 23 cercetători ai MNIM, în cadrul proiectului „*Patrimoniul muzeal și memoria istorică: cercetare, interpretare, prezentare*” (cifru.80009.0807.43), în anul 2023 au continuat valorificarea științifică și publică a patrimoniului muzeal în confirmare cu scopul propus.
 - Au fost realizate cercetări privind patrimoniul arheologic, numismatic, documentar și de artă, din colecțiile MNIM, dar și din cadrul altor instituții din țară și de peste hotare.
 - Cercetători din cadrul proiectului au realizat documentări științifice la Universitatea Lumière Lyon; Institutul German de Arheologie-Berlin; Universitatea Liberă din Berlin; Universitatea A. Mickiewicz de la Poznan; Archiwum Główne Akt Dawnych și Biblioteka Kórnicka din Polonia.
 - Pe parcursul anului, membrii proiectului au participat în echipe de cercetare la trei șantiere arheologice de talie internațională și la un șantier arheologic național.
 - Cu sprijinul echipei de cercetători au fost reabilitate 20 de loturi de ceramică arheologică, datate în perioada eneoliticului (mil. V-IV î. Hr.) și evul mediu, provenite din săpături arheologice realizate în anii 1950-1980 și parvenite în colecțiile MNIM de la fostul Muzeu de Arheologie și Etnografie al AȘM.
 - În contextul inventarierii patrimoniului arheologic și dezvoltării Bazei de date digitale a MNIM, membrii proiectului au elaborat **757 de fișe analitice** de evidență și de punerea în valoare a pieselor de patrimoniu național.
 - În scopul implementării prevederilor legale de clasare a patrimoniului cultural, membrii echipei de cercetare **au clasat 618 de bunuri culturale sau 13 dosare de promovare a acestor bunuri**, de către Ministerul Culturii în categoria de Tezaur național a unor loturi de piese arheologice și istorice din colecțiile MNIM.
 - De asemenea au fost completate colecțiile de patrimoniu ale MNIM cu **780 de exponate noi**, de piese arheologice și istorice, majoritatea acestea fiind susceptibile pentru clasare și includere în Fondul comun al Patrimoniului Național Mobil.
 - Totodată, prin implicarea directă a membrilor echipei de cercetare, au fost achiziționate în colecțiile MNIM două piese de patrimoniu național de top: un tun de unicat din fontă din timpul domniei lui Ștefan cel Mare (de la Grinăuți-Moldova), o barcă monoxilă din lemn din perioada medievală (de la Puhoceni).
 - În contextul cercetărilor realizate au fost restaurate 280 de piese de patrimoniu arheologic din colecțiile MNIM (monede, sigilii, unelte și arme din argint, bronz și plumb, vase ceramice).
 - Au fost organizate și desfășurate **7 manifestări științifice**: 2 conferințe naționale cu participare internațională; 1 simpozion național cu participare internațională; 1 masă rotundă; 1 colocviu; 2 seminare științifico-practice naționale:
 - Pe parcursul anului 2023 au fost reactualizate și semnate 12 acorduri de colaborare (inclusiv, cu 3 instituții muzeale din România, Polonia și Republica Moldova; 4 centre academice și universitare din România; 2 galerii de artă și 3 ambasade străine.
 - Membrii proiectului au organizat și vernisat **10 expoziții tematice și 11 mini-expoziții** din seria *Exponatul lunii*, în cadrul MNIM.
- 8. Membrii echipei din cadrul Proiectului au participat cu rapoarte, comunicări și postere, prezentând 92 comunicări științifice, inclusiv: 30 (35%) peste hotare (România, Georgia,**

Bulgaria, Italia, Ungaria, Ucraina, Austria, Polonia), 6 (7%) internaționale în Republica Moldova, 33(36%) naționale cu participare internațională și 23 (25%) naționale.

-
- **Rezultatele cercetării** au fost incluse în circuitul științific prin publicarea a
- **3 monografii** (cca 15,5 c.a.);
- **1 capitol monografie** (cca 12,25 c.a.);
- **2 culegere de studii și articole** (cca 12 c.a. - membrii proiectului);
- **1 catalog** (cca 14 c.a.);
- **62 de articole științifice (cca 52,0 c.a.)**, inclusiv: 10 (cca 9,0 c.a.) în reviste din baza de date Scopus; 5 (cca 4,5 c.a.) reviste din străinătate recunoscute; 18 (cca 17 c.a.) în reviste de categoria B; 1 (cca 0,5 c.a.) în alte reviste naționale; 3 (cca 3,0 c.a.) în culegeri de articole și studii (peste hotare); 22 (cca 15 c.a.) în culegeri publicate în RM; 3 articole (cca 4 c.a.) în culegeri conferințe internaționale;
- **39 rezumate științifice (cca 3,0 c.a.)**, inclusiv, 6 teze (cca 0,3 c.a.) conferințe internaționale (peste hotare); 5 teze (cca 0,3 c.a.) în rezumatele conferințelor științifice internaționale (RM); 25 teze (cca 2,0 c.a.) în rezumatele conferințelor științifice naționale cu participare internațională și 3 teze (cca 0.2 c.a.) conferințe naționale.
- Publicate 2 numere revista *Tyragetia* (categoria B), cu peste 46 de studii (cca 16 c.a. - membrii proiectului), articole și recenzii din țară și peste hotare (România, Belarus, Germania, Ucraina etc.
- **În total au fost publicate 108 de lucrări, cu un volum de cca 110 c.a.**

Summary of activities and results obtained within the project, in English

- The team made up of 23 researchers of the National Museum of History of Moldova, in 2023, continued the scientific and public development of the museum heritage within the Project “Museum Heritage and Historical Memory: Research, Interpretation, Presentation” (number 80009.0807.43) in accordance with the proposed goal.
- Research was carried out on the archaeological, numismatic, documentary and art heritage objects from the collections of the NMHM, as well as from other institutions in the country and abroad.
- Researchers within the project made scientific documentations at Lumière University Lyon; German Institute of Archaeology Berlin; Free University of Berlin; A. Mickiewicz University in Poznan; The Institute of Archeology of the Romanian Academy, Iași branch; Archiwum Główne Akt Dawnych and Biblioteka Kórnicka in Poland.
- During the year, the project members participated in research teams at three international archaeological excavations and one national archaeological excavation.
- Through the efforts of the research team, 20 lots of archaeological pottery of the Eneolithic period (5th-4th millennia BC) and the Middle Ages, originated from archaeological excavations carried out in 1950-1980 and transferred to the NMHM holdings from the former Museum of Archeology and Ethnography of the ASM, were recovered.
- In the context of the archaeological heritage inventory and the development of the NMHM digital database, the members of the project developed 757 analytical cards for recording and assessing national heritage objects
- In order to implement the legal provisions for the classification of cultural heritage by the Ministry of Culture, the members of the research team developed 618 files for the

classification of archaeological and historical objects from the NMHM collections into the category of National Treasury.

- The NMHM's collections were also replenished with 780 new exhibits, archaeological and historical pieces, most of which are subject to classification and inclusion in the Common Fund of Movable National Heritage.
- At the same time, through the direct involvement of the members of the research team, two important objects of national heritage were acquired in the NMHM collections: a unique cast-iron cannon from the reign of Stephen the Great (from Grinăuți-Moldova) and a medieval wooden monoxyl boat (from Puhoceni).
- As part of the research, 280 objects of archaeological heritage from the collections of the NMHM were restored (coins, seals, silver, bronze and lead tools and weapons, ceramic vessels).
- 7 scientific events were organized and held: 2 republican conferences with international participation; 1 national symposium with international participation; 1 round table; 1 colloquium; 2 republican scientific and practical seminars.
- During 2023, 12 cooperation agreements were updated and signed (including with 3 museum institutions from Romania, Poland and the Republic of Moldova; 4 academic and university centers from Romania; 2 art galleries and 3 foreign embassies).
- Project participants organized and opened 10 thematic exhibitions and 11 mini-exhibitions from *the Exhibit of the Month* series, as part of museum work.
- Project team members **participated with reports, communications and posters at 92 scientific events**, including: 30 (35%) abroad (Romania, Georgia, Bulgaria, Italy, Hungary, Ukraine, Austria, Poland), 6 (7%) international ones in the Republic of Moldova, 33 (36%) national conferences with international participation and 23 (25%) national ones.
- **The research results** were included in the scientific circulation through publishing of
 - **3 monographs** (about 15,5 author's sheets);
 - **1 monograph chapter** (about 12,25 author's sheets);
 - **2 collections of studies and articles** (about 12 author's sheets of the project members);
 - **1 catalog** (about 14 author's sheets);
 - **62 scientific articles (about 52.0 author's sheets)**, including 10 (about 9.0 author's sheets) in journals from the Scopus database; 5 (about 4.5 author's sheets) in recognized foreign magazines; 18 (about 17 author's sheets) in category B magazines; 1 (about 0.5 author's sheets) in other national magazines; 3 (about 3.0 author's sheets) in collections of articles and studies (abroad); 22 (about 15.0 author's sheets) in collections published in the Republic of Moldova; 3 articles (about 4 author's sheets) in international conference proceedings;
 - **39 scientific abstracts** (about 3.0 author's sheets), including 6 ones (about 0.3 author's sheets) in collections of abstracts of international conferences reports (abroad); 5 ones (about 0.3 author's sheets) in collections of abstracts of international conferences reports (RM); 25 ones (about 2.0 author's sheets) in collections of abstracts of national scientific conferences with international participation.
- 2 issues of the *Tyragetia* journal (category B) have been published, containing more than 46 studies (about 16 author's sheets of project participants), articles and reviews from the country and abroad (Romania, Belarus, Germany, Ukraine, etc.).
- **In total, 108 works were published, with a volume of about 110 author's sheets.**

19. Recomandări, propuneri

Recomandăm ca în formularele de raportare anuale și de acreditare să fie incluse și activitățile specifice muzeologiei care implică multă muncă de cercetare și expertizare, dar care lipsesc din compartimentele obligatorii ale raportului. Dat fiind faptul că modelul de raportare este unul standardizat pentru toate ramurile științei, acesta nu permite includerea complexă a activității cercetătorilor din cadrul unui muzeu de rang național.

Recomandăm să fie examinat cu atenție compartimentul (11) *Dificultățile în realizarea proiectului*, în care sunt stipulate toate piedicile, impedimentele și dezavanjele cu care se confruntă echipa de cercetători în cadrul proiectului. Din rapoartele precedente s-a observat o neglijență totală față de acest compartiment, care denotă o formalitate, cu toate că este stipulat ca obligatoriu.

Conducătorul de proiect _____

dr. hab. ZABOLOTNAIA Lilia

Data: 15.01.2024

L.Ș.

Anexa 1B

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
(la data raportării)

Cifrul proiectului: 20.80009.0807.43

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	1 918,7	+620,2	2 538,9
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	556,4	+161,7	718,1
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	72,3		72,3
Servicii editoriale	222910	60,0	+120,4	180,4
Servicii neatribuite altor aliniate	273500	10,8	+1,2	12,0
Alte prestații sociale ale angajaților	273900		+90,0	90,0
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110			
Procurarea medicamentelor și materialelor sanitare	339110			
Total		2 618,2	+993,5	3 611,7

Conducătorul organizației **dr. hab. SAVA Eugen**

Contabil șef **MARCHITAN Angela**

Conducătorul proiectului **dr. hab. ZABOLOTNAIA Lilia**

Data: 15.01.2024

Anexa 1C

Componenta echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.08.07.43

Echipei proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Arcuș-Jantovan Elena	1989	doctor	1	02.01.2020	31.12.2023
2.	Boldureanu Anuța	1960	doctor	0,75	02.01.2020	31.12.2023
3.	Bubulici Valeriu	1965		1	02.01.2020	31.12.2023
4.	Chiroșca Adelaida	1960		1	02.01.2020	31.12.2023
5.	Ghimpu Vlad	1957	doctor	0,5	02.01.2020	31.12.2023
6.	Grițco Ana	1961		1	02.01.2020	31.12.2023
7.	Iarmulschi Vasile	1984	doctor	1	02.01.2020	31.12.2023
8.	Marinescu Lucia	1978		1	02.01.2020	31.12.2023
9.	Mateevici Natalia	1961	doctor	1	02.01.2020	31.12.2023
10.	Mistreanu Eugen	1987	doctorand	1	02.01.2020	31.12.2023
11.	Ploșnița Elena	1953	dr.hab	0,75	02.01.2020	31.12.2023
12.	Povestea Anatolie	1975		0,25	01.07.2021	31.12.2023
13.	Sava Eugen	1956	dr.hab	0,5	02.01.2020	31.12.2023
14.	Serjant Vera	1963		1	02.01.2020	31.12.2023
15.	Sîrbu Livia	1984	doctorand	0,5	02.01.2021	31.12.2023
16.	Sîrbu Mariana	1981	doctorand	1	02.01.2020	31.12.2023
17.	Tabac Silviu	1969	doctor	0,5	01.07.2021	31.12.2023
18.	Tentiuc Ion	1956	doctor	0,75	02.01.2020	31.12.2023
19.	Topal Denis	1981	doctor	1	02.01.2021	31.12.2023
20.	Vasilache Mariana	1987	doctorand	0,5	02.01.2020	31.12.2023
21.	Zabolotnaia Lilia	1961	dr.hab	1	01.10.2020	31.12.2023

Ponderea tinerilor (21,7%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2022

Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	Manzura Igor	1956	doctor	0,75	03.01.2022

Conducătorul organizației dr. hab. SAVA Eugen

Contabil șef MARCHITAN Angela

Conducătorul de proiect dr. hab. ZABOLOTNAIA Lilia

Data: 15.01.2024

L.Ș.

